Sayı – 21

Harp Mecmuası

Yıl – 2

Ağustos 1333

Şevval 1335

Harp Mecmuası

Şevval, 1335
(Ağustos 1333)

T.C. BAŞBAKANLIK
BASIN YAYIN VE
ENFORMASYON
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Harp Mecmuası

Sayı – 21 | Fiyatı: 1 kuruş | Yıl – 2

Ağustos 1333 | On beş günde bir çıkar asker ve muharebeden bahs eder risale-i musavvere | Şevval 1335

Sînâ cephesinde: Açık ordugahta süvârilerimiz bir zaferden sonra istirahatte

حرب مجموعه‌سی

ییل — ٢ | فیئاتی : ١ غروش | صایی — ٢١

شوال ١٣٣٥ | اون بش كونده بر چیقار عسكر و محاربه‌دن بحث ایدر رساله مصوره | آغستوس ١٣٣٣

سینا جبهه‌سنده : آچیق اوردوگاهده سواریلریمز بر ظفردن صوكره استراحتده

Makâle-i Mahsûsa

"HÂTIRÂT-I HARBİYYE"

30 buçukluk obüs ve 18'lik gemi toplarından

Harb-i Umûmî, -Avrupa ihtirâsât-ı fütûhiyyesinin bu tıfl-i meşûmu- dört yaşına basarken yine bütün hâtırât-ı harbiyem rûhumda ürperdi.

Yarım asırdan az bir zamanda dört-beş büyük muhârebenin şâhid-i bedbahtı oldum: Rus Muhârebesi, Yunan Muhârebesi, Trablus Muhârebesi, Balkan Muhârebesi ve Harb-i hâzır... Girit, Yemen, Horan, Asir, Necid, Arnavutluk meseleleri gibi muhârebât-ı dâhiliyeyi hesâba katmıyorum.

Harp birkaç senede bir kere, hayât-ı millete saplanır; biribirini sevenlerin, biribirinden ayrılmak istemeyenlerin arasına dağlar, ovalar, geçilmez sular ve hatta kan ve ölüm koyar. Ara sıra demir ve ateş sanki insaniyetten hak tahrîbini istiyor; o zaman ecel

susamış ve acıkmış gibidir; her vakit ekmeğimizi veren iyi, cömert ve şefkatli toprağın bir iştihâ-yı hûn ile titrediğini hissederiz. Artık ağaç gölgelerinde ve su kenarlarında terennüm eden genç sesler sükût edecek, artık çocuklar ve tâzeler

Galiçya taarruzunda kıt'âtımızın Ruslardan aldığı ganaimden:

Galiçya'da son taarruzda Ruslardan yalnız Osmanlı kıt'âtının eline geçen ve şimdilik ta'dâd olunabilenler şunlardır:

6 aded 30 buçukluk obüs topu
3 aded 15'lik uzun gemi topu
2 aded 18'lik gemi topu
1 aded sahra topu
1 aded cebel topu
8,000 aded tüfenk
7 aded makineli tüfenk
5 aded büyük depo malzeme-i tahkimiye
60,000 aded bomba
700,000 aded top ve bomba topu mermisi
3,000,000 fişenk
50,00 aded edevat-ı tahkimiye
13 aded lokomobil
40 kadar vagon
3 vagon kablo teli
34 araba

20 çap tûlünde kundakları demir kürsülü ve demir döşeme üzerine mevzû' 30 buçukluk obüs

مقالهٔ مخصوصه

«خاطرات حربیه»

۳۰ بچقلق اوبوس و ۱۸ لك كمی طوپلرندن

حرب عمومی، — اوروپا احتراصات فتوحیه‌سنك بو طفل مشئومی دورت یاشنه باصارکن ینه بتون خاطرات حربیه‌م روحمده اورپردی.

یاریم عصردن آز بر زمانده دورت بش بیوك محاربه‌نك شاهد بدبختی اولدم: روس محاربه‌سی، یونان محاربه‌سی، طرابلس محاربه‌سی، بالقان محاربه‌سی وحرب حاضر... کرید، یمن، حوران، عسیر، نجد، آرناوودلق مسئله‌لری کبی محاربات داخلیه‌یی حسابه قاتمایورم.

حرب برقاچ سنه‌ده برکره، حیات ملته صاپلانیر؛ بری برینی سونلرك، بری برندن آیرلمق ایسته‌مینلرك آره‌سنه طاغلر، اوالر، کچیلمز صولر وحتی قان وئولوم قویار. آره صره دمیر وآتش صانکه انسانیتدن حق تخریبنی ایستیور؛ اوزمان اجل

صوصامش وآجیقمش کبیدر. هر وقت اکمکمزی ویرن ایی، جومرد وشفقتلی طوپراغك بر اشتهای خون ایله تتره‌دیکنی حس ایده‌رز. آرتق آغاج کولکه‌لرنده وصو کنارلرنده ترنم ایدن کنج سسلر سکوت ایده‌جك، آرتق چوجوقلر وتازه‌لر

غالیچیا تعرضنده قطعاتمزك روسلردن آلدیغی غنائمدن:

غالیچیاده صوك تعرضده روسلردن یالکز عثمانلی قطعاتنك النه کچن وشمدیلك تعداد اولنه‌بیلنلر شونلردر:

۶ عدد ۳۰ بچقلق اوبوس طوپی
۳ عدد ۱۵ لك اوزون کمی طوپی
۲ عدد ۱۸ لك کمی طوپی
۱ عدد صحرا طوپی
۱ عدد جبل طوپی
۸,۰۰۰ عدد تفنك
۷ عدد ماکنه‌لی تفنك
۵ عدد بیوك دپو ملزمهٔ تحکیمیه
۶۰,۰۰۰ عدد بومبا
۷۰۰,۰۰۰ عدد طوپ و بومبا طوپی مرمیسی
۳,۰۰۰,۰۰۰ فشنك
۵۰,۰۰ عدد ادوات تحکیمیه
۱۳ عدد لوقوموبیل
۴۰ قدر واغون
۳ واغون قابلو تلی
۳۴ آرابه

۲۰ چاپ طولنده قونداقلری دمیر کرسیلی و دمیر دوشمه اوزرینه موضوع ۳۰ بچقلق اوبوس

güzel kahkahalarını bir beht-i elîm ile kesecekler... Haydi delikanlı, güllerinden ve bülbüllerinden ayrıl, yavrularını okşayan ellerini demir silahlar bekliyor, kalbin kîn-i a'dâ ve hûn-ı hicrân ile dolsun! Müezzin minâresinde dîn-i Hakk nâmına sana bunu emreder, şâir kâfiyeleri üstüne eğilmiş sanat hürmetine senden bunu diler...

Romanya cephesinde: Bir fırkamızın telefon merkezinde muhabere memuru Eskişehirli Ahmed Necati

İki milletin birbirini paralaması, şüphe yok ki, güzel bir manzara teşkîl etmez; îcâb-ı medeniyet boğuşmak değil, kucaklaşmaktır. Fakat vatan bu kuvvetin muvâcehe-i tehdîdinde bulununca bütün bu hakîkatleri inkâr etmeliyiz.

Harp ölüm gibi bir ihtiyac-ı içtimâiyedir; cenâzeler toprağı yağladığı ve beslediği kadar hûn-ı harp de hayât-ı içtimâiyeyi sular ve tâzelendirir: Hayât bir şekilde veya şekl-i âhirde mevt ile temin olunuyor. Harp! İşte tabiatın en umûmî kânûnu! Fert veya cemiyet her ne olursa olsun dövüşmeli ki yaşayabilsin, âlim, şâir, filozof, her kim olursan ol, mevcûdiyet-i millîyen bir tehlikeye marûz kalınca kollarında silâha sarılmak arzûsunu duyacaksın.

* * *

Yarım asırdan az bir zamanda Avrupa dalâlet-i siyâsiyesi azîz memleketimizi dört-beş kere muhâtara-i izmihlâl karşısında bulundurdu. Dört-beş kere davulların şebâb-ı vatanı bayrak altına çağırdığını duydum. İlk hâtıra-ı harbiyemde Plevne bir hançer gibi saplı durur.

Devr-i sâbık: "İsterseniz düşününüz. Lakin hiçbir zaman söylemeyeceksiniz!" derdi. Plevne de sükûtum içinde kırk seneden beri inler. O zaman asker siyâh ve kırmızı -kan ve mâtem- giyerdi; ve taburları önünde uzun sakallı iri yarı Baltacılar vardı.

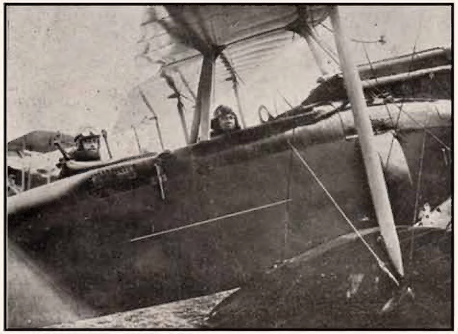

Garp cephesinde bir zabitimiz tayyare ile düşman siperlerine hareketden evvel

"Asker geçiyor!" denildi mi, pencerelerde kadın ve çocuk başları salkımlanırdı. Tüfek ve kılıç temâşâsına gözlerimiz doyamazdı. Gördüğümüz bölüklerin hayâli hâfızamıza gûyâ işlenirdi. Kadın dudakları münhasıran muhârebeden bahsederdi; bahçeler asker oyunlarıyla dolmuştu. Üç çocuk yanyana gelince biri zâbit, ikisi nefer oluyordu. Mektebe giderken birer küçük onbaşı gibi yürüyorduk. Biz yürürken kuşlar kaçardı. Biz o korkakları göstererek: "İşte Ruslar..." derdik. Mamâfih çok ailelerin

Tayyaremiz keşiften avdette

كوزل قهقهه‌لرینی بر بهت الیم ایله كسه‌جكلر . . . هایدی دلیقانلی، كللردن و بلبللردن آیرل ، یاورولركی اوقشایان اللركی دمیر سلاحلر بكلیور ، قلبك كین اعدا و خون هجران ایله طولسون ! مؤذن مناره‌سنده دین حق نامنه سكا بونی امر ایدر ، شاعر قافیه‌لری اوستنه اكیلمش صنعت حرمتنه سندن بونی دیلر ...

رومانیا جبهه‌سنده : بر فرقه‌مزك تلفون مركزنده مخابره مأموری اسكیشهرلی احمد نجاتی

ایكی ملتك بری برینی پارالامسی ، شبهه یوق كه ، كوزل بر منظره تشكیل ایتمز ؛ ایجاب مدنیت بوغوشمق دكل ، قوجاقلاشمقدر . فقط وطن بو قوتك مواجههٔ تهدیدنده بولنجه بتون بو حقیقتلری انكار ایتملی یز.

حرب اولوم كبی بر احتیاج اجتماعیدر ؛ جنازه‌لر طوپراغی یاغلادیغی و بسله‌دیكی قدر خون حربده حیات اجتماعیه‌یی صولار و تازه‌لندیریر : حیات بر شكلده ویا شكل آخرده موت ایله تأمین اولونیور . حرب ! ایشته طبیعتك الك عمومی قانونی ! فرد ویا جمعیت هر نه اولورسه اولسون دوكوشه‌ملی كه یاشایه‌بیله‌سین ، عالم ، شاعر ، فیلسوف ، هر كیم اولورسه‌ك اول ، موجودیت ملیه‌ك بر تهلكه‌یه معروض قالنجه قوللركده سلاحه صارلمق آرزوسنی طویاجقسك .

∴

یاریم عصردن آز بر زمانده اوروپا ضلالت سیاسیه‌سی عزیز مملكتمزی درت بش كره مخاطرهٔ اضمحلال قارشیسنده بولندوردی . درت بش كره طاوولرك شباب وطنی بایراق آلتنه چاغیردیغنی طویدم . ایلك خاطرهٔ حربیه‌مده پلونه بر خنجر كبی صاپلی طورور .

دور سابق : «ایسترسه‌كز دوشونكز . لكن هیچ بر زمان سویله‌میه‌جكسكز !» دیردی . پلونه‌ده سكوتم ایچنده قرق سنه‌دنبری اینكلر . او زمان عسكر سیاه و قرمزی – قان و ماتم – كیردی ؛ و طابورلری اوكنده اوزون صاقاللی ایری یاری بالطه‌جیلر واردی .

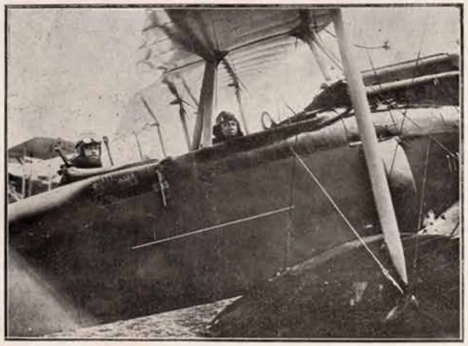

غرب جبهه‌سنده بر ضابطمز طیاره ایله دشمن سیپرلرینه حركتندن اول

«عسكر كچیور !» دنیلدیمی ، پنجره‌لرده قادین و چوجوق باشلری صالقملانیردی . تفنك و قلیج تماشاسنه كوزلرمز طویامازدی . كوردیكمز بولوكلرك خیالی حافظه‌مزه كویا ایشله‌نیردی . قادین دوداقلری منحصراً محاربه‌دن بحث ایدردی ؛ باغچه‌لر عسكر اویونلریله طولمشدی . اوچ چوجوق یان یانه كلنجه بری ضابط ، ایكیسی نفر اولیوردی . مكتبه كیدركن برر كوچك اونباشی كبی یورویوردق . بز یورودكن قوشلر قاچاردی . بز او قورقاقلری كوستره‌رك : «ایشته روسلر ...» دیردك . مع مافیه پك چوق عائله‌لرك

طیاره‌مز كشفدن عودتده

Prens Salvator ve maiyyeti ve mecruh gâzilerimiz hastahâne önünde

kalbinden bütün kan boşalmış, pek çok evlerin bütün pencereleri kör olmuştu; artık kutlu eller kapıları çalmıyor, ve hayâtta itimât veren nazarlar çocuk gözlerini karşılamıyordu. Milyonlarca ailelerin hayât-ı umûmiye için vâsıta-i münâsebâti kesilmiş gibiydi. Hemen her gittiğim yerde gidenlerden başka hiçbir şeyin ve hiçbir kimsenin dolduramayacağı siyâh boşluklar hissederdim; her tarafta kulaklar sükût eden seslerin ıydı-ı avdetini beklerdi. Ooh! o kadar kalabalık gitti ve o kadar az kişi geldi ki...

tmıştı. Osmanlılığın asr-dîde celâdeti sanki mecrûh ve bî-tâbdı. İtirâf ederim ki Girit meselesinin zeyli olarak Tesalya Muhârebesi açıldığı zaman kalplerde büyük bir endîşe-i inhizâm vardı. Kim derdi ki bu harp bir silsile-i muzafferiyât olacak?... Harp ilân olunduğu zaman Mekke-i Mükerreme'de idim. Her telgraf bir müjde-i galebe getiriyordu: Yâ Rabbi, her haber-i zafer bizi ne kadar sevindiriyor ne kadar gururlandırıyordu. Bütün azamet-i harp sanki gönlümüzde idi. Bütün cihân-ı iftihâr sînelerimizde taşıyorduk. Alasonya, Yenişehir, Dömeke! Bu kelimeler birer fişek gibi dudaklarımızda çatırdıyordu. Nazarımızda her hatve-i harp bir termopil,

Avusturya Salib-i Ahmer Reisi Prens Salvator mecruhlarımıza madalya tevzi ederken

Prens Salvator huzurunda askerî imam muvaffakiyet duâsı ediyor

Harp, ateşten bir orak gibi milletin bütün gençlerini biçmiş, biçmiş toprağa yatırmıştı, ona göğsünde ısınacak ne kadar tüysüz yanaklar Balkan yeşillikleri altında soğudu ve toprak oldu...

* * *

Rus muharebesini müthiş bir sefâlet ve daha müthiş bir meskenet takip etti. Zavallı millet-i mağlûbe pençe-i istibdâda âciz ve mütevekkil boynunu uza-

Avusturya Morava Valahiç Mezeriç Hastahanesi'nde mecruh kahraman gazilerimiz

قلبندن بتون قان بوشالمش ، پك چوق أولرك بتون پنجره لری كور اولمشدی ؛ آرتق قوتلی اللر قپولری چالمیور ، وحیاتده اعتماد ویرن نظرلر چوجوق كوزلرینی قارشیلامیوردی . ملیونلرجه عائله لرك حیات عمومیه ایچون واسطۀ مناسباتی كسیلمش كبیدی . همان هر كیتدیكم یرده كیدنلردن باشقه هیچ برشیئك وهیچ بر كیمه نك طولدوره میه جغی سیاه بوشلقلر حس ایدردم ؛ هر طرفده قولاقلر سكوت ایدن سسلرك عید عودتنی بكلردی . اووخ ، او قدر قالاباليق كیتدی ، و او قدر آز كیشی كلدی كه ...

پرنس سالواتور ومعیتی ومجروح غازیلرمز خسته خانه اوكنده

تمشدی . عثمانلیلغك عصردیده جلادتی صانكه مجروح و بی تابدی . اعتراف ایدرم كه كرید مسئله سنك ذیلی اوله رق تساليا محاربه سی آچیلدیغی زمان قلبلرده بیوك بر اندیشۀ انهزام واردی . كیم دیردی كه بو حرب برسلسلۀ مظفریات اوله جق ؟... حرب اعلان اولندیغی زمان مكۀ مكرمه ده ایدم . هر تلغراف بر مژدۀ غلبه كتیریوردی : یاربی ، هر خبر ظفر بزی نه قدر سویندیریور ، نه قدر غرورلاندیریوردی . بتون عظمت حرب صانكه كوكلزده ایدی ؛ بتون جهان افتخاری سینه لرمزده طاشیوردق . آلاصونیه ، یكی شهر ، دومكه ! بو كلمه لر برر فشنك كبی دوداقلرمزده چاتیردایوردی . نظرمزده هر خطوۀ حرب بر ترموپیل ،

اوستریا صلیب احمر رئیسی پرنس سالواتور مجروحلرمزه مدالیه توزیع ایدركن

حرب ، آتشدن بر اوراق كبی ملتك بتون كنجلرینی بیچمش ، بیچمش ، طوپراغه یاتیرمشدی ؛ آنا كوكسنده ایصینه جق نه قدر تویسز یاناقلر بالقان یشیلكلری آلتنده صوغودی و طوپراق اولدی ...

***

روس محاربه سنی مدهش بر سفالت و دها مدهش بر مسكنت تعقیب ایتدی . زواللی ملت مغلوبه پنجۀ استبداده عاجز ومتوكل بویونی اوزا-

پرنس سالواتور حضورنده عسكری امام موفقیت دعاسی ایدیيور

آوستریاده موراوا والاهیچ مزه ریچ خسته خانه سنده مجروح قهرمان غازیلرمز

ve her Türk neferi bir Leonidas'tı. Bize öyle geliyor ki Mekke'nin muharrik güneşi ordumuza: Yaşa! diyor, çölün bâd-ı sümûmu neferlerimize: Aşk olsun! diyor, Beytullah gibi muzaffer bayrağımızı alkışlıyordu. İçimizden: "Niçin Ka'be-i Muazzama donanmıyor?" diyorduk. Bu büyük bir ıyd-ı İslâm değil miydi? Öyle istiyorduk ki herkes kalbindeki ziyâ-yi sürûrdan bir kısmını pencerelerde ve kapılarda, taşlar ve tahtalar üstünde göstersin! Barut kokusu bize şimdi ûd-ı mâverdî dumanı kadar muattar geliyordu. Harp taraftârı olmayan bir Türk kalmamıştı. "Palikaryalara bu tokat ne kadar lâzımdı. Dayak cennetten çıkmadır, deli Yânî'lerin aklını başına getirir!" İşte hep böyle düşünüyorduk. Sevinç herkesin nazarını ve nazariyâtını değişdirmişti: Hicaz güneşi semt-i re'simizde gönüllerimiz gibi gülüyordu, bayrağımız havâ-yı mudî içinde başlı başına bir manzara-i hamâset hâlinde sallanıyordu...

Bu muzafferiyetin o kadar nefret ettiğimiz idâre-i müstebideyi takviye edeceğini ve bu cihetle bir hayr-ı azîm olmadığını bile düşünen yoktu. Ordumuzun Atina'ya kadar inmesine mâni olan zâlim ve mütehakkim Avrupa'ya karşı buğz ve tehevvürde bütün millet müttehitti...

* * *

Geçilmez dalgaların ötesinde kanayan Trablus Muhârebesi'ni saymıyorum. O uzaktan bizim dişlerimizi gıcırdatan bir serâb-ı harpti. Ordumuz Akdeniz'in âfâk-ı cenûbiyesine ancak yumruklarını gösterebilmişti. O zaman bir genç zabitimizi Garibaldi ile maa-l-memnûniye mukâyese ettimdi; geçilmez dalgalar üstünden atlayarak Afrika'ya atılan Binbaşı Enver Bey on yaşında babasına bir mîsâk-ı intikâm ile bağlanan Annibal'ı hatırlatmıştı. Enver Bey de Annibal gibi Barka civarındaki çöl arslanlarını topladı ve şüphesiz Annibal gibi Roma'yı kalbinden yaralayacaktı, eğer deniz nihâyetsiz bir ihânet-i mâyia hâlinde sedd-i râh olmasaydı... Bir avuç Osmanlının son tutam barutlarını yaktıktan sonra Trablus kumlarından ayrılmaları Annibal'in Zâma mağlûbiyetine o kadar benzer ki, vaktiyle Kartacalıların dedikleri gibi maa-l-iftihâr yine: "Delenda Roma!" diyebiliriz...

* * *

Eyvah, ki Trablus mücâdelâtını Balkan hâilesi pek yakından takip etti. Ooh, "Sopa atalım!" diye girdiğimiz bu menhûs harp! Pek iyi hatırlarım: İlân-ı muhâsamayı takip eden ilk günlerde harîtada kurşun kalemlerimizi gezdirerek hudûdumuzun ötesindeki şehirleri noktalıyorduk "Ordumuz bir hafta sonra şurada on gün sonra şurada ve nihâyet on beş-yirmi gün zarfında düşman pâyitahtlarında bulunacak!" Millet bu hülyâ ile silâha sarıldı. Uyandığımız zaman askerimizi bir rezâlet-i azîme içinde bulduk. Harp meydânlarından her saat yeni bir zillet getiriyordu. Ayıp ve hicâp içinde çenelerimiz kilitlenmişti; hiç kimse harpten bahsetmek istemiyordu. Mevki-i harbe gitmek üzere İstanbul sokaklarından geçen taburları bile cephedeki silâh arkadaşlarının bâr-ı hezimeti altında ezilmiş gibi hissediyorduk; onları görmek ve alkışlamak için pencerelerde birbirini ezen başlar görülmüyordu. Yaya kaldırımlarında sanki lakaydî-i umûmîden başka bir şey yoktu. Herkes bir hastayı uyandırmaktan korkar gibi köşelerde pür-ye's ve pür-zucret fısıldaşırdı; mâtem-i millet üstüne örtülen siyâh kış geceleri -beraberlerinde sükût getirdikleri için- güneşe tercîh olunuyordu. Akşam İstanbul erken yatıyor, zulmet içinde evler yatsıdan evvel susuyor ve uyuyordu; Pâyitaht'ta bir mezâr

Ebrail'de meşhedimiz: "Büyük taşlı makber erkan-ı harb Yüzbaşı Şehid Ali Enver Bey'indir"

Galiçya'da yaralı zabitanımız hem-yare müttefiklerle beraber

و هر تورك نفرى بر لهئونيداسدى ؛ بزه اويله كليوركه مكهنك محرق كونشى اردومزه : ياشا! دييور، چولك بادسمومى نفرلرمزه: عشق اولسون ! دييور ، بيت الله كبى مظفر بايراغمزى آلقشلايوردى. ايچمزدن : « نيچون كعبهٔ معظمه دونانميور؟» دييوردق ؛ بو بيوك بر عيداسلام دكلميدى ؛ اويله ايستيوردق كه هركس قلبندهكى ضياى سروردن بر قسمنى پنجرهلرده و قاپيلرده ، طاشلر و تختهلر اوستنده كوسترسين! باروت قوقوسى بزه شيمدى عودماوردى دومانى قدر معطر كليوردى ؛ حرب طرفدارى اولمايان بر تورك قالمامشدى. « پاليقاريالره بو طوقات نه قدر لازمدى، طاياق جنتدن چيقمهدر، دلى يانيلرك عقلنى باشنه كتيرير ! » ايشته هب بويله دوشونيوردق . سوينچ هركسك نظرنى و نظرياتنى دكيشديرمشدى: حجاز كونشى سمت رأسمزده كوكللرمز كبى كوليوردى، بايراغمز هواى مضى ايچنده باشلى باشنه بر منظرهٔ حماست حالنده صاللانيوردى . . .

بو مظفريتك او قدر نفرت ايتديكمز ادارهٔ مستبدهيى تقويه ايدهجكنى و بو جهتله بر خير عظيم اولمديغنى بيله دوشونن يوقدى . اردومزك آتنهيه قدر اينمسنه مانع اولان ظالم و متحكم آوروپايه قارشى بغض و تهورده بتون ملت متحددى...

***

كچيلمز طالغهلرك اوتهسنده قانايان طرابلس محاربهسنى صايميورم : او اوزاقدن بزم ديشلرمزى غيجيرداتان بر سراب حربدى. اردومز آق دكزك آفاق جنوبيهسنه آنجق يومروقلرينى كوسترهبيلمشدى. اوزمان بر كنج ضابطمزى غاريبالدى ايله مع الممنونيه مقايسه ايتدمدى ؛ كچيلمز طالغهلر اوستندن آتلايهرق آفريقايه آتيلان بيكباشى انور بك اون ياشنده باباسنه بر ميثاق انتقام ايله باغلانان آننيبالى خاطرلاتمشدى . انور بك ده آننيبال كبى برقه جوارندهكى چول آرسلانلرينى طوپلادى، و شبههسز آننيبال كبى رومايى قلبندن يارالايهجقدى، اكر دكز نهايتسز بر اهانت مايعه حالنده سد راه اولماسهيدى... بر آووج عثمانلينك صوك طوتام باروتلرينى ياقدقدن صوكره طرابلس قوملرندن آيرلمالرى آننيبالك زاما مغلوبيتنه او قدر بكزركه وقتيله قارطاجهليلرك ديدكلرى كبى مع الافتخار ينه : « دلندا روما ! » ديهبيليرز ...

***

ايواه ، كه طرابلس مجادلاتنى بالقان هائلهسى پك يقيندن تعقيب ايتدى: اووخ ، « صوپا آتهلم ! » ديه كيرديكمز بو منحوس حرب ! پك اى خاطرلارم : اعلان مخاصمهيى تعقيب ايدن ايلك كونلرده خريطهده قورشون قلملرمزى كزديرهرك حدودمزك اوتهسندهكى شهرلرى نقطهليوردق : « اردومز بر هفته صوكره شوراده، اون كون صوكره شوراده و نهايت اون بش يكرمى كون ظرفنده دشمن پايتختلرنده بولنهجق! » ملت بو خوليا ايله سلاحه صارلدى. اويانديغمز زمان عسكرمزى بر رذالت عظيمه ايچنده بولدق. حرب ميدانلرندن هر ساعت يكى بر ذلت كتيرييوردى . عيب و حجاب ايچنده چكهلريمز كليدلنمشدى؛ هيچ كيمسه حربدن بحث ايتمك ايستهميوردى. موقع حربه كيتمك اوزره استانبول سوقاقلرندن كچن طابورلرى بيله جبههدهكى سلاح آرقداشلرينك بار هزيمتى آلتنده ازيلمش كبى حس ايديوردق ؛ اونلرى كورمك و آلقشلامق ايچون پنجرهلرده بربرينى ازن باشلر كورولميوردى . ياياقالديرملرنده صانكه لاقيدئ عموميدن باشقه بر شى يوقدى . هركس بر خستهيى اويانديرمقدن قورقار كبى كوشهلرده پر يأس و پر ضجرت فيصلداشيردى ؛ ماتم ملت اوستنه اورتولن سياه قيش كيجهلرى - برابرلرنده سكوت كتيردكلرى ايچون - كونشه ترجيح اولونيوردى . آقشام استانبول ايركن ياتيور ، ظلمت ايچنده اولر ياتسودن اول صوصيور و اويويوردى؛ پايتختده بر مزار

ابرائيلده مشهدمز: «بيوك طاشلى مقبر اركان حرب يوزباشى شهيد على انور بككدر»

غاليچياده يارهلى ضابطلرمز همياره متفقلرله برابر

soğukluğu vardı. Mevcûdiyet-i târîhiyemizde bir ölüm kokusu duyduk. Bu müthiş sürat-i izmihlâl hepmizi sersemletmişti. Edirne muhâsarada, Yanya muhâsarada, İşkodra muhâsarada, hiçbir taraftan bir nazar-ı şefkat görmeyen vatanımız istihzâ-yı şitâ altında muhâsarada... "Ya Rabbi, bu nasıl oldu?" İşte bu sûal

İran mücahidleriyle askerlerimiz ötesiz dağları aşarken

bir kızgın demir gibi kalpleri burguluyordu. Hiç unutmam; bir devlet-i mufahhame ateşemiliterinden hakikati sordum; demişti ki:

Ordunuza iftirâ ediyorsunuz. Emîn olunuz ki onda kol ve bacak sağlam; gönlünde yürümek ve dövüşmek iştihâsı yok değil... Ne fayda ki merkezde ne yaptığını bilmeyen bir idâre-i harbiye var... Vücûd yerinde, fakat baş işlemiyor!

Maamâfîh alaylarımız düşman muhâcemâtı önünde süper vento dalgaları gibi mukâvemetsiz geri geri sürükleniyorlardı. Zavallı

mavzerler lâşeler gibi bîkes, metrûk öteye beriye atılmışlardı; oralarda ya paslanacak ve çürüyecekler, yâhût daha büyük bir nâmussuzluk olmak üzere düşman eline geçeceklerdi.

Ateş, kan ve ölüm arasında kalan bedbaht köylerimizde askerlerimizin düşman efrâdına bile yakışmayacak şenâatleri şâyi oldu. Artık bize öyle geliyordu ki açık bırakılmış kapılar onların yüzlerine tükürüyor, ve boş kalan kulübelerden kargalar onlara haykırıyordu: "Kaçaklar, korkaklar, alçaklar!..."

* * *

Kan ve ölümle gelen bu ayıp ancak kan ve ölümle yıkanabilirdi. İşte onun için harb-i hâzır bir dâsitân-ı Osmânî oldu, en büyük, en uzun ve en kanlı dâsitân-ı Osmânî... Şüphesiz bu harp bizim şehnâmemizin en müessir parçasıdır. İstanbul'un fethi bile milletten bu kadar fedâkârlık

İran'da askerlerimiz: Yalçın tepelerden muharebe hattına giderken

istemedi ve millet fedâkârlığa hiçbir zamân bu kadar âmâde görünmemişti.

Geceler -Balkan Harbinde olduğu gibi- bugünün hâtıra-i dehşeti ile yarının sükût-ı tehdîdi arasında geçmiyor, vâkıa sulhtan müctenib değiliz, kalben: "Artık yeter, bu kadar kan ve gözyaşı ile sulanan yeryüzü, bırakalım, biraz da başaklar ve çiçeklerle örtülsün!" diyoruz; fakat millet emîndir ki ne kadar devâm etse bu harp Osmânlı cephesi için bir tâc-ı iftihâr olacaktır...

Cenab Şahâbeddin

İran'da Rus mevâzi'ini ihataya giden bir kolumuz İran içinde - Rus arkasında

صؤوقلغی واردی ؛ موجودیت تاریخیه‌مزده بر ئولوم قوقوسی طویدق . بو مدهش سرعت اضمحلال هپمزی سرسملتمشدی . ادرنه محاصره‌ده ، یانیه محاصره‌ده ، اشقودرا محاصره‌ده ، هیچ بر طرفدن بر نظر شفقت کورمه‌ین وطنمز استهزای شتا آلتنده محاصره‌ده ... « یاربی ، بو نصل اولدی؟ ». ایشته بو سؤال

ایرانده مجاهدلرله عسکرلرمز اوتسز داغلری آشارکن

بر قیزغین دمیر کبی قلبلری بورغولیوردی . هیچ اونوتمام ؛ بر دولت مفخمه آتشه‌میلیترندن حقیقتی صوردم ؛ دیمشدی که :

— اردوکزه افترا ایدیورسکز. امین اولکز که اونده قول وباجاق صاغلام؛ کوکلنده یورومك و دوکوشمك اشتهاسی یوق دکل... نه فائده که مرکزده نه یاپدیغنی بیلمه‌ین بر ادارهٔ حربیه وار... وجود یرنده، فقط باش ایشله‌میور !

مع‌مافیه آلایلرمز دشمن مهاجماتی اوکنده سوپرونتو طالغه‌لری کبی مقاومتسز کیری کیری سوروکله‌نیورلردی . زوالی

ماوزرلر لاشه‌لر کبی بیکس، متروك، اوته‌یه بری‌یه آتیلمشلردی ؛ اورالرده یا پاصلانه‌جق و چوروییه‌جکلر ، یاخود دها بیوك بر ناموسسزلق اولمق اوزره دشمن اله کچه‌جکلردی .

آتش، قان و ئولوم آره‌سنده قالان بدبخت کویلرمزده عسکرلرمزك دشمن افرادینه بیله یاقشمیه‌جق شناعتلری شایع اولدی .

آرتق بزه اویله کلیوردی که آچیق براقلمش قاپیلر اونلرك یوزلرینه توکوریور ، وبوش قالان قولوبه‌لردن قارغه‌لر اونلره حایقیریوردی : « قاچاقلر ، قورقاقلر ، آلچاقلر !... »

* * *

قان و ئولومله کلن بو عیب آنجق قان وئولومله ییقانه‌بیلیردی . ایشته اونك ایچون حرب حاضر بر داستان عثمانی اولدی ، اك بیوك ، اك اوزون و اك قانلی داستان عثمانی ... شبهه‌سز بو حرب بزم شهنامه‌مزك اك مؤثر پارچه‌سیدر . استانبولك فتحی بیله ملتدن بو قدر فداکارلق

ایرانده عسکرلرمز : یالچین تپه‌لردن محاربه خطنه گیدرکن

ایسته‌مدی ، وملت فداکارلغه هیچ بر زمان بو قدر آماده کورونمه‌مشدی .

کیجه‌لر ـ بالقان حربنده اولدیغی کبی ـ بوکونك خاطرهٔ دهشتی ایله یارینك سکوت تهدیدی آره‌سنده کچمیور ؛ واقعا صلحدن مجتنب دکلز، قلباً: «آرتق یتر، بوقدر قان وکوز یاشی ایله صولانان یریوزی ، براقلم، بر آز ده باشاقلر و چیچکلرله ئورتولسون !» دییورز ؛ فقط ملت امیندرکه نه قدر دوام ایتسه بوحرب عثمانلی جبهه‌سی ایچون بر تاج افتخار اوله‌جقدر ...

جناب شهاب الدین

ایرانده روس مواضعنی احاطه‌یه کیدن بر قولمز — ایران ایچنده — روس آرقه‌سنده

GALİÇYA'DAKİ TÜRK ASKERİNE

Verme ey ahfâd, o toprak senin
Hâk olan ecdâdının a'zâsıdır;
Üstü değil, altı senindir fakat,
Her yeri bir meşhedin eczâsıdır.
Burc idi, bâru idi ecdâdının
Cevher-i fıtrîsinin ulviyyeti;
Kalmadı gezdirmediği ufk-ı nûr
Azmine terk eylediği râyeti.
Lânesi âfâk o büyük bayrağın,
Güç sığıyor gölgesi bir kal'aya!
Bir taşın üstünde mi yatsın bu gün
Hâkim-i mutlak idi üç kıtaya?
Yükseliyor işte o bayrak yine
İşte elin verdi onun hakkını!
İsyânın evlâdı birer fecr olup
Sardı yine Avrupa âfâkını.

Midhat Cemal

HARP EDEBİYATI ve ESKİ ŞÂİRLERİMİZ

Osmanlı harsı en ziyade harp üzerine müessesdir. Târihimiz tetkîk edilecek olursa, pâdişâhlarımızın ve millet efrâdının medeniyet şubelerinin kâffesinden ziyâde harp ve askerlik gâyesine ehemmiyet verdikleri ve bu gâyenin istihsâli için çalıştıkları görülür. Hiçbir devir yoktur ki, o devrin şairleri en âşıkâne şiirleri arasında bile, harbi terennüm etmesin. Hiçbir kasîdegûmuz yoktur ki pâdişâhın veya sadrâzamın icrâatını tebcîl ve tekrîm için kasîde per-dâz olduğu sırada her türlü evsâfından evvel, methettiği zâtın askerliğini, feth u zaferini satvet-i şemşîrini, cihângirliğini kâffe-i fezâ'iline müreccehan tasvîr ve takdîr eylemesin. Osmanlı şairlerinin en hassâslarından madûd olan Nedîm'in bile kasîdelerinde harp ve zafer hislerinin tebcîl edildiği görülür:

"Güllü dîbâ giydin amma korkarım âzâr eder
Nâzenînim sâye-i hâr-ı gül-i dîbâ seni"

gibi en ince ve en rakîk bir hisle, sevgilisinin giydiği bir elbiseyi tezyîn eden işleme güllerin dikenlerinden perestîde-i kalbinin incineceğinden korkan hassâs şâirimiz, Şehîd Ali Paşa için yazdığı bir kasîdede, tabiatın ahvâl ve alâimini bile tasvîrde, harp ve cenk hisleriyle mütehassis olarak:

Ahterân tâ ki idüb ceyş-i zalâm içre hücûm
Geçirür kâhkeşân-ı gerden-i gerdûne resen
Olsa mâh-ı nev-i şemşîrine her-bâr mutî'
Kal'a-i düşmen-i dîn üzre olan burc u beden
Câme-i fethe virüp kâmet-i azmin revnâk
Gerden-i hasmdan ayrılmaya hem-vâre kefen"

Kafkas cephesinde: İntikamın canlı mümessili
Taburda şehit babasının açık yerini ve onun silahını dolduran on yaşında Emin

diyor. Bu his hemen Osmanlı şairlerinin kısm-ı âzâmında mevcuddur. Tabiatın güzelliklerinde bile harp ve askerlik hislerini yaşatmak, kaşları kirpikleri oka ve yaya benzetmek, Osmanlı fıtratında meknûz bir hassadır. Bu hassayı en sulh-perver şairlerin gayet tabiî bir anane olarak izhâr ettiği görülür. Meselâ Nedîm devri. Damât Nevşehirli İbrahim Paşa'nın sulh ve müsâlemet hisleriyle perverde olarak harpten suret-i katiyede içtinâb eylediği bir devir idi. İbrahim Paşa, asırlardan beri muharebe meydânlarında çarpışan ordularımızı biraz dinlendirmek bir müddet de Türklerin fikrî terakkîsine çalışmak, âbideler, çeşmeler, camîler, kütüphâneler, medreseler tesîs eylemek fikrinde idi. Şair Nedim, İbrâhim Paşa'nın bütün icrâatının mâdihi idi. Binaenaleyh sulh ve müsâlemet hissi Nedîm'de de maazziyade mevcud idi. Bunun ile beraber şark seferinin neticesinde, pâdişâhın zaferini şu mısralarla tebcîl etmekten geri durmamıştı:

Pâdişâh-ı heft kişver, şehriyâr-ı bahr u berr
Yani Sultân Ahmed-i Sâlis o İskender siper
Avn-i Rabbânî ile oldukda şark iklîmine
Mehçe-i râyâtı mihr-i âlem-efrûz-ı zafer

İran'da Bîcâr muharebesinde esir edilen Rus askerleri

İran içinde Diyale Nehri'ne kurulmuş askerî köprümüz

غاليچياده كى تورك عسكرينه

ويرمه اى احفاد، او طوپراق سنك
خاك اولان اجدادينك اعضاسيدر ؛
اوستى دكل، آلتى سنكدر فقط ،
هر يرى بر مشهدك اجزاسيدر .
برج ايدى بارو ايدى اجداديكك
جوهر فطريسنك علوينى ؛
قالمادى كزديرمه‌ديكى افق نور
عزمكه ترك ايلاديكى رآيتى .
لانه‌سى آفاق او بويوك بايراغك ،
كوج صيغيور كولكه‌سى بر قلعه‌يه !
بر طاشك اوستنده‌مى ياتسين بوكون
حاكم مطلق ايدى اوچ قطعه‌يه ؟
يوكسليور ايشته او بايراق ينه
ايشته الك ويردى اونك حقنى !
آسيانك اولادى برر فجر اولوب
صاردى ينه آوروپا آفاقنى !

مدحت جمال

حرب ادبياتى واسكى شاعرلريمز

عثمانلى حرثى اك زياده حرب اوزرينه مؤسسدر. تاريخمز تدقيق ايديله‌جك اولورسه، پادشاهلريمزك وملت افرادينك مدنيت شعبه‌لرينك كافه‌سندن زياده حرب وعسكرلك غايه‌سنه اهميت ويردكلرى وبوغايه‌نك استحصالى ايچون چاليشدقلرى كورولور. هيچ بر دور يوقدركه، او دورك شاعرلرى اك عاشقانه شعرلرى آره‌سنده بيله، حربى ترنم ايتمه‌سين. هيچ بر قصيده‌كومز يوقدركه پادشاهك ويا صدر اعظمك اجرآتى تبجيل و تكريم ايچون قصيده پرداز اولديغى صره‌ده. هر درلو اوصافندن اول، مدح ايتديكى ذاتك عسكرلكنى، فتح وظفرينى سطوت شمشيرينى، جهانكيرلكنى كافهٔ فضائلنه مرجحاً تصوير و تقدير ايلمه‌سين. عثمانلى شاعرلرينك اك حساسلرندن معدود اولان نديمك بيله قصيده‌لرنده حرب وظفر حسلرينك تبجيل ايدلديكى كورولور:

«كللى ديبا كيدك اما قورقرم آزار ايدر»
«نازنينم سايهٔ خار كل ديبا سنى»

كبى اك اينجه و اك رقيق بر حسله، سوكيليسنك كيديكى البسه‌يى تزيين ايدن ايشلمه كللرك ديكنلرندن پرستيدهٔ قلبنك اينجينه‌جكندن قورقان حساس شاعريمز، شهيد على پاشا ايچون يازديغى بر قصيده‌ده، طبيعتك احوال و علائمنى بيله تصويرده، حرب وجنك حسلريله متحسس اولارق:

اختران تا كه ايدوب جيش ظلام ايچره هجوم
كچورر كاهكشان كردن كردونه رسن
اوله ماه نوشمشيركه هر بار مطيع
قلعهٔ دشمن دين اوزره اولان برج وبدن
جامهٔ فتحه ويروب قامت عزمك رونق
كردن خصمدن آيرليه همواره كفن

قفقاس جبهه‌سنده: انتقامك جانلى ممثلى
طابورده شهيد باباسنك آچيق يرينى و اونك سلاحنى دولديران اون ياشنده امين

ديور. بو حس همان عثمانلى شاعرلرينك قسم اعظمنده موجوددر. طبيعتك كوزللكلرنده بيله حرب وعسكرلك حسلرينى ياشاتمق، قاشلرى كيرپيكلرى اوقه ويايه بكزتمك عثمانلى فطرتنده مكنوز بر خاصه‌در. بو خاصه‌يى اك صلحپرور شاعرلرك غايت طبيعى بر عنعنه اولارق اظهار ايتديكى كورولور. مثلا نديم دورى، داماد نوشهرلى ابراهيم پاشانك صلح و مسالمت حسلريله پرورده اوله‌رق حربدن صورت قطعيه‌ده اجتناب ايلديكى بر دور ايدى. ابراهيم پاشا، عصرلردن برى محاربه ميدانلرنده چارپيشان اردولريمزى بر از ديكلنديرمك بر مدت‌ده توركلرك فكرى ترقيسنه چاليشمق، آبده‌لر، چشمه‌لر، جامعلر، كتبخانه‌لر، مدرسه‌لر تأسيس ايلمك فكرنده ايدى. شاعر نديم، ابراهيم پاشانك بوتون اجراآتنك مادحى ايدى. بناءً عليه صلح ومسالمت حسى نديمده‌ده معزيادة موجود ايدى. بونكله برابر شرق سفرينك نتيجه‌سنده، پادشاهك ظفرينى شو مصرعلرله تبجيل ايتمكدن كرى طورمامشدى:

پادشاه هفت كشور، شهريار بحر وبر
يعنى سلطان احمد ثالث اواسكندر سپر
عون ربانى ايله اولدقده شرق اقليمنه
مهچهٔ راياتى مهر عالم افروز ظفر

ايرانده بيجار محاربه‌سنده اسير ايديلن روس عسكرلرى

ايران ايچنده دياله نهرينه قورولمش عسكرى كوپريمز

Cümle a'dâ ser-fürû etti hirâs-ı canla
Berk-i tîğ-i cân-guzân her tarafta cilveger
Düşmen-ı bed-hâhının sâkıt hemîşe kevkebi
Etti dolâb-ı felek tâli'lerin zîr ü zeber

Sultân Ahmed-i Sâlis devrinin şâirleri hep sulh-perverdi. Bâkî'nin, Nefî'nin muhârebe meydânları, cenk ve gazâ velveleleri kös ve nefîr sadâları yaşatan ve canlandıran tasvîrleri bu devrin şairlerinde o derece yoktu. Bununla berâber her zafer, bütün şairlerin gayret ve hamiyyet damarlarını galeyâna getiriyor, yeni yeni harp manzûmeleri elden ele geziyordu.

İran'da kıtaatımız, arkalarında mücahitler bir yevm-i zaferi tas'ir ederken

O devirde Şehîd Alî Paşa'nın Mora zaferi şâirler için bir sermâye olmuştu. Mora, malûm olduğu üzere, Karlofça Muâhedesi neticesinde (1110) Venediklilere intikâl etmişti. Sultân Ahmed-i sâlis devrinde, Venediklilerin ahidlerini bozduklarına delâlet edecek hallerin zuhûru üzerine, Venedik'e harp ilân edilmiş, o zamanlar sadâret makâmını ihrâz eden Damat Ali Paşa, Mora Seferi'ne serdâr nasb edilmişti.

Ali Paşa'nın Mora Seferi pek şanlı olmuştu. Hemen her gün, İstanbul'a yeni bir fetih ve zafer haberi geliyordu.

Hemen denilebilir ki, Sultân Ahmed-i sâlis devrini tezyîn eden en parlak askerî zafer, Mora Seferi idi. Ordunun müselsel muzafferiyetlerine dâir İstanbul'da haberler alındıkça pâdişâhtan en ufak bir ferde kadar herkes şevk ve sürûr içinde mahzûz oluyor, şâirler nefis kasîdelerle bu gazâyı ebedîleştirmeye çalışıyorlardı. Husûsıyle Serdâr Ali Paşa, şâirler bezminde marûf ve âlim bir zât idi. Üdebâyı ve sanatkarları himâye eder, onları meclisinden asla uzak bulundurmazdı. Devrin en büyük şâirleri, Rahîmî, Sâmî, Tevkıî Selîm Efendi, Ârifî Ahmed Efendi, Dürrî Efendi, Müverrih Râşid, Şehîd Ali Paşa'nın dâima meclisinde hâzır bulunan meşâhirden idi. Binâenaleyh Paşanın her zaferi onların parlak şiirler vücûda getirmeleri için bir vesîle teşkîl ediyordu.

Umum mücahidîn kuvva-yı İraniye Kumandanı Nizamü's-Saltana Hazretleriyle maiyyetleri Kirmanşah'ta bir endaht müsabakasında
1- Nizamü's-Saltana

Mora'nın fethi üzerine Rahîmî'nin, Sâmî'nin kasîdeleri arasında Sultânü'ş-Şuarâ Osmân-zâde Tâib Efendi'nin "Harp Manzûmesi" pek canlı idi: "Mushaf-ı râyât ikbâlindir ey sadr-ı güzîn" mısraıyla başlayan ve uzun bir kasîdede şanlı ordumuzun fetih ve zaferini, serdârın gayret ve celâdetini şu sûretle tasvîr ediyordu:

"Öyle sitârî kılıç çaldın adûya Haydarâ
Haşre dek ehl-i gazâ şemşîrine eyler yemîn
Bir gazâ ettin ki firdevs içre şehr-âyîn için
Âlem-i ervâha oldu müjde-res Rûhü'l-Emîn
Bir gazâ ettin ki koydun safha-i âlemde nâm
Kal'alar feth eyledin kim her biri fass-ı nigîn
Bâhusûs İneboli gibi hisâr-ı üstüvâr
Feth ola bir hefte cenk ile zehi re'y-i rezîn
Oldu mıknatıs-ı nusret var ise tîğın senin
Müncezib oldu sana böyle kıla'-ı âhenîn"

Sultân Ahmed-i Sâlis devrinde, sulh ve salâh endîşeleri fevkalâde revâç bulduğu hâlde ekser manzûmelerde harp ve askerlik fikirlerinin her şeye takaddüm ettiği görülür. Şâir Seyyid Vehbî, Sultân Ahmed-i Sâlis'in Bâb-ı Humâyûn önüne yaptırdığı çeşme üzerine hakkolunan kasîdeyi yazdığı zaman yine aynı fikirlerle kasîdesine revnak vermişti. Ez-cümle Pâdişâhın fezâilinden bahsederken:

Fermând-i Rûm u Arab
Hân Ahmed kişver-güşâ
Zâtı mülûka âb-ı rû
Şemşîri bağ-ı fethe cû

İran'da Sünnî Kürd mücahitleri ile Osmanlı zabitanı, arasında önünde dürbünlü muhterem Şehit Naci

جله اعدا سرفرو ایتدی هراس جانله
برق تیغ جانکذاری هرطرفده جلوه‌کر
دشمن بدخواهنك ساقط همیشه کوکبی
ایتدی دولاب فلك طالعلرین زیر وزبر

سلطان احمد ثالث دورینك شاعرلری هپ صلحپروردی. باقینك، نفعینك محاربه میدانلری، جنك و غزا ولوله‌لری، کوس و نفیر صدالرینی یاشاتان وجانلاندیران تصویرلری بو دورك شاعرلرنده اودرجه یوقدی. بونکله برابر هر ظفر، بوتون شاعرلرك غیرت وحمیت طامارلرینی غلیانه کتیریبور، یکی یکی حرب منظومه‌لری الدن اله کزیبوردی.

ایرانده قطعاتمز، آرقالرنده مجاهدلر بر یوم ظفری تسعیر ایدرکن

او دورده شهید علی پاشانك موره ظفری شاعرلر ایچون بر سرمایه اولمشدی. موره، معلوم اولدیغی اوزره، قارلوفچه معاهده‌سی نتیجه‌سنده (۱۱۱۰) ونديكليلره انتقال ایتمشدی. سلطان احمد ثالث دورنده، ونديكليلرك عهدلرینی بوزدقلرینه دلالت ایده‌جك حاللرك ظهوری اوزرینه، ونديكه حرب اعلان ایدلمش، او زمانلر صدارت مقامنی احراز ایدن داماد علی پاشا موره سفرینه سردار نصب ایدلمشدی.

علی پاشانك موره سفری پك شانلی اولمشدی. حمان هر کون، استانبوله یکی بر فتح و ظفر خبری کلیوردی.

حمان دنیله‌بیلیرکه، سلطان احمد ثالث دورینی تزیین ایدن اك پارلاق عسکری ظفر، موره سفری ایدی. اردونك مسلسل مظفریتلرینه دائر استانبولده خبرلر آلندقجه پادشاهدن اك اوفاق بر فرده قدر هرکس شوق وسرور ایچنده محظوظ اولیور، شاعرلر نفیس قصیده‌لرله بوغزایی ابدیلشدیرمکه چالیشیورلردی. خصوصیله سردار علی پاشا، شاعرلر بزمنده معروف و عالم بر ذات ایدی. ادبایی و صنعتکارلری حمایه ایدر، اونلری مجلسندن اصلا اوزاق بولوندیرمازدی. دورك اك بویوك شاعرلری، رحیمی، سامی، توقیعی سلیم افندی، عارفی احمد افندی، دری افندی، مؤرخ راشد، شهید علی پاشانك دائما مجلسنده حاضر بولونان مشاهیردن ایدی. بناءً علیه پاشانك هر ظفری اونلرك پارلاق شعرلر وجوده کتیرمه‌لری ایچون بر وسیله تشکیل ایدییوردی.

عموم مجاهدین قوای ایرانیه قوماندانی نظام السلطنه حضرتلریله معیتلری کرمانشاهده برانداخت مسابقه‌سنده ۱ – نظام السلطنه

مورەنك فتحی اوزرینه رحیمی‌نك، سامی‌نك قصیده‌لری آره‌سنده سلطان الشعرا عثمان زاده تائب افندینك حرب منظومه‌سی پك جانلی ایدی: «مصحف رایات قبالکدر ای صدر کزین» مصرعیله باشلایان اوزون بر قصیده‌ده شانلی اردومزك فتح و ظفرینی، سردارك غیرت وجلادتنی شو صورتله تصویر ایدییوردی:

«اویله ستاری قلیج چالدك عدویه حیدرا»
«حشره دك اهل غزا شمشیریکه ایلر یمین»
«بر غزا ایتدك که فردوس ایچره شهر آیین ایچون»
«عالم ارواحه اولدی مژده‌رس روح الامین»
«بر غزا ایتدك که قویدك صفحهٔ عالمده نام»
«قلعه‌لر فتح ایلدك کیم هربری فص نکین»
«باخصوص انابولی کبی حصار استوار»
«فتح اوله بر هفته جنك ایله زهی رأی رزین»
«اولدی مقناطیس نصرت وار ایسه تیغك سنك»
«منجذب اولدی سکا بویله قلاع آهنین»

سلطان احمد ثالث دورنده، صلح و صلاح اندیشه‌لری فوق العاده رواج بولدیغی حالده اکثر منظومه‌لرده حرب و عسکرلك فکرلرینك هر شیئه تقدم ایتدیکی کورولور. شاعر سید وهبی سلطان احمد ثالثك باب همایون اوکنه یاپدیردیغی چشمه اوزرینه حك اولونان قصیده‌یی یازدیغی زمان، ینه عین فکرلرله قصیده‌سنه رونق ویرمشدی. از جمله پادشاهك فضائلندن بحث ایدرکن:

فرمانده روم و عرب
خان احمد کشور کشا
ذاتی ملوکه آب رو
شمشیری باغ فتحه جو

ایرانده سنی کرد مجاهدلری ایله عثمانلی ضابطانی، آره‌سنده اوکنده دوربینلی محترم شهید ناجی

İran'da Rus hezimeti hatıratından: Kolordu Kumandanı Ali İhsan Paşa ve maiyyeti

Ol şehlere efser verir	Gülzâr-ı mülke verdi su
Seyfine düşmen ser verir	Mîzâb-ı kilki dâima
Oldukça tûğu ser-nümâ"	Şehler ona kişver verir

gibi nefis ve nezih hislerle Pâdişâhın feth ve nusretini terennüm etmesi, eski şâirlerimizde harp ve askerlik hislerinin her hisse galebe eylediğine parlak bir bürhândır.

* * *

Harp edebiyâtı, milletin mevcûdiyetini muhâfazada gösterdiği dikkat ve itinâya fart-ı gayret ve hamâsete tabiî ve hissî bir miyârdır. Vatanın uzak hudutlarında dümanla çarpışan kolların cism-i vatanda hâsıl eylediği muazzez ve muhterem hislerin fikrî âbidelerinden madûddur. Bir milletin mevcûdiyetine karşı vurulan darbeleri def' için icrâ edilen harp yalnız tarih kitaplarında makes bulmaz; bu kahramanlık menkıbeleri milletin a'mâk-ı rûhunda da muhterem bir mevki ihrâz edebilmek için oraya şiir ve nazmın selsebil âhengi ile aksetmesi îcâb eder.

Ahmed Refik

SİPERDE İLK GECEM

Sevgili kardeşim Müfid Necdet'e

Başları göklere doğru uzanmış cebellerin üzerinde kartallar gibi uçuşan bulutlar altın kurdelelerle işlenirken muhîtin sükûn ve sükût ile titreyen sînesinde karanlıkları yaran, zulmetlere meydân okuyan bir sadâ yükseldi:

"Silâh başına!"

Bu emr-i katî birkaç şahısda, muayyen birkaç ağızda tekerrür ederek akisler peydâ etti. Artık gölgeler dolaşıyor, fısıltılar çoğalıyor, bazen kısa, sert ve keskin emirler duyuluyordu. Mahmûr gözler, arslan yürekler cesûr yiğitler karşılaştıkça bir nakarat gibi "Düşman taarruz ediyormuş" deniliyor ve bu cümleyi hafif müstehzî bir tebessüm takîp ediyordu. Hiçbir yerde, hiçbir kimsede fevkâlâdelik, heyecân, eser-i havf görülmüyor. Ölüme karşı gitmeye hazırlanan bu kitle-i dilâverân üzerinde küçük bir nazra-i tereddüd bile hissolunmuyor, yalnız sükûn ve intizamla çalışan, düşmana karşı koyacak, ölümle çarpışacak fakat vatanı kurtarmaya azmetmiş, nâmûs-ı milletle istihzâ eden, yurdun, Türk'ün mukaddesâtıyla eğlenen, tahkîr etmek isteyen a'dâyı kahredecek bir ketîbe-i şân ve celâdet görülüyordu.

Hanikîn'de şühedamız için yapılmış bir abide

Genç zâbitler kılıçlarını kuşanıyor, düşmanın bağrında uğuldayacak rövalverlerini takıyor, azimkâr gözleriyle düşman istikâmetindeki yıldızlardan haberler sezmeye uğraşıyordu.

Bunlar da benim gibi idi; hepsi de genç, hepsi de yeni terfî etmiş, henüz devre-i şebâbetin âteşîn ihtirâslarını yenmeden, gençliğin zevk ve emellerine doymadan vatanın bağrında muhakkir çizmeleriyle pür-gurûr yürüyen düşmana haddini bildirmek için, nâmûslarına tecâvuz edilmiş milletdaşlarının, hakâret görmüş kardeşlerinin intikâmını almak için, din için, nâmûs için, vatan için istikbâllerini çiğneyerek yurdun istikbâli uğrunda serhadlere koşmuşlardı.

Ay, doğudan nurlu saçlarını dökerek altın ziyâlarıyla yolumuzu aydınlattı; kâinâtın boşluklarında hüzünler, elemler dolaştı. Gözler ileride, tüfekler omuzda herkesin kalbinde nûr ve îmân, fikrinde endîşe-i din ve vatan şimâlin izini takîp ederek ilerliyordu. Uzaklardan duyulan birkaç

Irak cephesi için geçen kıtaatımızı Musul Merkez Kumandanlığı dairesi önünde istikbal

ايرانده روس هزيمتى خاطراتندن : قولوردو قوماندانى على احسان پاشا و معيتى

كلزار ملكه ويردى صو	اول شهلره افسر ويرور
ميزاب كلكى دائما	سيفنه دشمن سر ويرور
شهلر اكا كشور ويرور	اولدوقجه توغى سرنما

كبى نفيس و نزيه حسلرله پادشاهك فتح و نصرتنى ترنم ايتمسى ، اسكى شاعرلرمزده حرب و عسكرلك حسلرينك هر حسه غلبه ايلديكنه پارلاق بر برهاندر.

***

حرب ادبياتى ، ملتك موجوديتنى محافظه‌ده كوستردیكى دقت و اعتنايه ، فرط غيرت وحماسته طبيعى و حسى بر معياردر. وطنك اوزاق حدودلرنده دشمنله چارپيشان قوللرك جسم وطنده حاصل ايلديكى معزز و محترم حسلرك فكرى آبده‌لرندن معدوددر . بر ملتك موجوديتنه قارشى اورولان ضربه‌لرى دفع ايچون اجرا ايديلن حرب يالكز تاريخ كتابلرنده معكس بولماز ؛ بو قهرمانلق منقبه‌لرى ملتك اعماق روحنده‌ده محترم بر موقع احراز ايده‌بيلمك ايچون اورايه شعر و نظمك سلسبيل آهنكى ايله عكس ايتمسى ايجاب ايدر .

احمد رفيق

سيپرده ايلك كيجه‌م

سوكيلى قرداشم مفيد نجدته

باشلرى كوكلره دوغرو اوزانمش جبللرك اوزرنده قارتاللر كبى اوچوشان بولوطلر آلتين قورده‌لەلرله ايشلەنيركن محيطك سكون و سكوت ايله تيترەين سينه‌سنده قرانلقلرى ياران ، ظلمتلره ميدان اوقويان بر صدا يوكسلدى :

«سلاح باشنه!»

بو امر قطعى بر قاچ شخصده ، معين بر قاچ آغزده تكرر ايدرك عكسلر پيدا ايتدى . آرتق كولكه‌لر دولاشيور ، فيصلتيلر چوغالىور بعضاً قيصه سرت و كسكين امرلر دويوليوردى . مخمور كوزلر ، ارسلان يوركلر ، جسور يكيتلر قارشيلاشدقجه بر نقرات كبى «دشمن تعرض ايدييورمش» دنيليور و بو جمله‌يى خفيف مستهزى بر تبسم تعقيب ايدييوردى . هيچ بر يرده ، هيچ بر كيمسه‌ده فوق العاده‌لك ، هيجان ، اثر خوف كورولميور . اولومه قارشى كيتمكه حاضرلانان بو كتله دلاوران اوزرنده كوچوك بر نظره تردد بيله حس اولنميور ، يالكز سكون و انتظامله چاليشان ، دشمنه قارشى قويه‌جق اولومله چارپيشه‌جق فقط وطنى قورتارمغه عزم ايتمش ، ناموس ملتله استهزا ايدن ، يوردك ، توركك مقدساتيله اكلەنن ، تحقير ايتمك ايسته‌ين اعدايى قهر ايده‌جك بر كتيبه‌ شان و جلادت كورولويوردى .

خانقينده شهدامز ايچون ياپيلمش بر آبده

كنج ضابطلر قيليجلرينى قوشانيور ، دشمنك بغرنده اوغولدايه‌جق رووولورلرينى طاقيور ، عزمكار كوزلريله دشمن استقامتنده‌كى ييلديزلردن خبرلر سزمكه اوغراشيوردى .

بونلرده بنم كبى ايدى ؛ هپسى‌ده كنج ، هپسى‌ده يكى ترفيع ايتمش ، هنوز دورۀ شبابتك آتشين احتراصلرينى يكمه‌دن ، كنجلكك ذوق و امللرينه دويمادن وطنك بغرنده محقر چيزمه‌لريله پر غرور يورويه‌ن دشمنه حدينى بيلديرمك ايچين ، ناموسلرينه تجاوز ايدلمش ملتداشلرينك حقارت كورمش قرداشلرينك انتقامنى آلمق ايچين ، دين ايچين ، ناموس ايچين ، وطن ايچين استقباللرينى چيكنه‌يه‌رك يوردك استقبالى اوغرنده سرحدلره قوشمشلردى .

آى .. دوغودن نورلى صاچلرينى دوكه‌رك آلتين ضيالريله يوللرى آيدينلاتدى ، كائناتك بوشلقلرنده حزنلر ، الملر دولاشدى . كوزلر ايلروده ، تفنكلر اوموزده هر كسك قلبنده نور و ايمان ، فكرنده انديشۀ دين و وطن شمالك اثرينى تعقيب ايده‌رك ايلرولیيوردى . اوزاقلردن دويولان بر قاچ

عراق جبهه‌سنه كيدن قطعاتمزك موصل مركز قوماندانلغى دائره‌سى اوكنده استقبال

nâmûsları pây-mâl, ihtiyâr vâlidelerin beyaz saçları tahkîr edilmektense senin; bilhassa senin! Ey hayâl-i lâtif; düşman kucağında çırpındığını duymaktansa, şu yüksek tepenin bulutlara karışmış şâhikalarında bayrağımı gibi kırmızı kanlara boyanarak ölmeyi isterim, dedim. Ettiğim bu andı uzaklardan duyulan düşman mermilerinin boğuk sesleri tekîd ve tetvîc etti. Mürtefi', hâkim, semâlara karışan tepenin oyulmuş bağrında girdiğimiz siperlerden; önümüzde gümüş pırıltılarıyla akan derenin şiiri,

Sina cephesinde: Havaî muharebede iskat edilen iki İngiliz tayyaresinin enkazıyla bunlardan birinin râkibi esir İngiliz zabiti Mülazım-ı sani "Klod Vottin"

silâh sesi gecenin sükûn-ı hüznünü yırtarak etrafa dağıldı.

Önde cüretkâr adımlarla yürüyen dinç, pür-vakar genç zâbitler, arkasında gözleri vatanın haremgâhına sokulmak isteyen düşmana şimşekler, ateşler saçan bir kıta...

Bunlar ayaklarının hareketiyle husûle gelen küçük, hafîf çıtırtıları duymayarak, mehtâbın eşi'a-yi nevîninden sabah olduğuna hükm eden bülbüllerin terennümâtına bile asla ehemmiyet vermeyerek civârın yeşil ormanlıkları arasından gösterilen istikâmette a'dâyı kahretmek için ilerliyorlardı. Sert, kısa ve âmirâne bir ses gecenin mahmûr tebehhürâtı üzerinde uçuştu:

"İstikâmet! 34 numaralı nokta-i istinâd!"

Başlar sola, ayaklar sola, mangalar sola döndü. Artık yüksek, çetin, çakıllı, mânialı bir dağa tırmanıyordu. Bu'diyet-i mesâfenin verdiği yorgunlukla terleyen yüzümü beyâz, "Mim" markalı mendile silerken kalbimde saklayamayacağım bir acı duydum. Rûhum ezildi.

lemeâtı, tabîatın mehtâb ile müşâfehâtı görülüyor ve hissolunuyordu. Önümüz toprak, arkamız toprak, her yanımız toprak ve kim bilir ihtimâl birkaç saat sonra büsbütün bu topraklara gömülmek için hayâta vedâ edecektik.

Fakat hayır! Mukaddesâtımı çiğnemek isteyen, Kâbe'me salîbler rekzini arzu eden, bu sefil düşman lâşelerinden bir âbide-i hûn ve zafer teşkîl etmeden ölmeyeceğim. Gözlerimde beyâz ve latîf bir hayâl, ellerimde ölüm püsküren küçük ve yuvarlak bombalar olduğu hâlde yürüdüm ve atıldım. İlk bombayı sevgilim nâmına ateşlerken Garb'a, onun diyârına bulutlarla selâmlar, ihtirâmlar yolladım.

Sina cephesine iştirak hazırlıkları
Filistin gönüllüleri talimde

Çölde seyyar fırınlarımız

Gözlerimde hayâller, dimağımda birer birer mâzînin nûşîn hâtıraları dolaştı. Garba döndüm, İstânbul'un beyâz ufuklarına doğru üç senedir mütehassir eylediğim bir mevcûdiyetin hayâline and ettim. Vatanı düşman ayakları, câmileri salîb gölgeleri altında görmektense, genç hemşîrelerin

سلاح سسی کیجه‌نك سکون حزنی یرته‌رق اطرافه داغیلدی.

اوکده، جرأتکار آدیملرله یورویه‌ن دینج، پر وقار کنج ضابطلر، آرقه‌سنده کوزلری وطنك حرمکاهنه صوقولمق ایسته‌ین دشمنه شمشکلر، آتشلر صاچان بر قطعه.

بونلر آیاقلرینك حرکتیله حصوله کلن کوچوك، خفیف چتیردیلری دویمایه‌رق، مهتابك اشعهٔ نوینندن صباح اولدیغنه حکم ایدن بلبللرك ترنماتنه بیله اصلا اهمیت ویرمیه‌رك جوارك یشیل اورمانلقلری آره‌سندن کوستریلن استقامتده اعدایی قهر ایتمك ایچون ایلرولیورلردی. سرت، قیصه و امرانه بر سس کیجه‌نك مخمور تبخراتی اوزرنده اوچوشدی:

«استقامت! ۳٤ نومرولو نقطهٔ استناد!»

باشلر صوله، آیاقلر صوله، مانغه‌لر صوله دوندی. آرتق یوکسك، چتین، چاقیللی، مانعه‌لی بر داغه طیرمانیلیوردی. بعدیت مسافه‌نك ویردیکی یورغونلقله ترله‌ین یوزیمی بیاض «میم» مارقه‌لی مندیله سیلرکن قلبمده صاقلایه‌میه‌جغم بر آجی دویدم. روحم ازیلدی.

ناموسلری پایمال، اختیار والده‌لرك بیاض صاچلری تحقیر ایدلمکدنسه سنك؛ بالخاصه سنك! ای خیال لطیف؛ دشمن قوجاغنده چیرپیندیغنی دویمقدنسه، شو یوکسك تپه‌نك بولوطلره قاریشمش شاهقه‌لرنده بایراغم کبی قیرمزی قانلره بویانه‌رق اولمك ایسترم، دیدم. ایتدیکم بو آندی اوزاقلردن دویولان دشمن مرمیلرینك بوغوق سسلری تأکید و تتویج ایتدی. مرتفع، حاکم، سمالره قاریشان تپه‌نك اویولمش باغرنده کیردیکمز سپرلردن؛ اوکمزده کموش پریلتیلرله آقان درەنك شعری

سینا جبهه‌سنده: هوائی محاربه‌ده اسقاط ایدیلن ایکی انکلیز طیاره‌سنك انقاضیله بونلردن برینك راکبی اسیر انکلیز ضابطی ملازم ثانی «قلود وواتن»

لمعاتی، طبیعتك مهتاب ایله مشافهاتی کورولیور وحس اولنیوردی.

اوکمز طوپراق، آرقه‌مز طوپراق، هر یانمز طوپراق و کیم بیلیر احتمال برقاچ ساعت صوکرا بتون بو طوپراقلره کومولمك ایچون حیاته وداع ایده‌جکدك.

فقط خایر! مقدساتمی چیکنه‌مك ایسته‌ین، کعبه‌مه صلیبلر رکزینی آرزو ایدن، بو سفیل دشمن لاشه‌لرندن بر آبدهٔ خون وظفر تشکیل ایتمه‌دن اولمه‌یه‌جکم. کوزلرمده بیاض و لطیف بر خیال، اللرمده اولوم پوسکورن کوچوك و یووارلاق بومبالر اولدیغی حالده یورودم و آتیلدم. ایلك بومبایی سوکیلم نامنه آتشلرکن غربه، اونك دیارینه بولوطلرله سلاملر، احترامل یوللادم.

سینا جبهه‌سنه اشتراك حاضرلقلری
فلسطین کوکوللیلری تعلیمده

چولده سیار فرونلرمز

کوزلرمده خیاللر، دماغمده بر بر ماضینك نوشین خاطره‌لری دولاشدی. غربه دوندم، استانبولك بیاض افقلرینه دوغرو اوچ سنه‌در متحسر ایله‌دیکم بر موجودیتك خیالنه آند ایتدم. وطنی دشمن آیاقلری، جامعلری صلیب کولکه‌لری آلتنده کورمکدنسه کنج همشیره‌لرك

ESKİ OSMANLILARDA HARB FİKRİ

Eski Osmanlılarda maksad-ı harb, zann edildiği gibi yağma ve çapul hissine müstenid değildi. On yedinci asr-ı Hicrîye kadar devletin tabiî hududlarını bulmak hissine istinad eden harb gayeleri, ondan sonra vatanı müdafaa hissine inkılab eylemişdi. Memleketin dahilî ümran ve teşkilatı ile meşgul olan Osmanlılar, kendilerinden intikam almaya çalışan vatanlarını fuzuli parçalamaya uğraşan haricî düşmanlarına karşı kat'î mecburiyetler altında harbe girişmek ihtiyacını hiss etmişlerdi. Ve bundan asla kuvve-i maneviyelerine halel getirmemişlerdi. Osmanlı hududları daima harbe müheyya daimî ordugah mesabesinde idi. Serhad gazileri ahlaklarıyla, faziletleriyle temeyyüz etmiş, bahadır, tecrübe görmüş, hamiyyetli kahramanlardı. Bunların maiyyetinde yoldaşlık eden gaziler vatanın hududlarını müdafaaya vakf-ı hayat etmişler, vazifelerinde ve sanatlarında cidden temeyyüz eylemişlerdi. Bu sebebden harb ilan olunur olunmaz, ordularına kılavuzluk vazifesini ifa etmek, ordunun harekatını teshil eylemek onların başlıca vazifelerinden idi. Binaen aleyh bu esaslı teşkilata sahib olan Osmanlılar, düşmanları tarafından maruz kaldıkları harb mecburiyetlerini kemal-i memnuniyetle karşılarlar, ve bî-perva, pür-şevk-i sürur silaha sarılırlardı.

Harpte menzil müşkilatı - develerle sıhhiye bölüğü malzemesi taşınıyor

Osmanlılarda harb arzularını en ziyade tahrik edenler, Moskoflar idi. Moskof düşmanlığı her Osmanlının kalbinde yer etmişti. Moskoflardan görülen zülmler ve vahşetler, tesirini ahlaftan ahlafa intikal ettirerek sönmez ve yenilmez bir kin hâline tahvil eylemişdi. On ikinci asr-ı Hicrîde Deli Petro'nun azim ve metaneti ile vahşet aleminden Avrupa sahnesine atılan mujik orduları haris nazarlarını Karadeniz sahillerine dikmişler, bütün emellerini bu sahada aramaya başlamışlardı. Moskofların hırs ve tama' nazarlarını bu havaliye celb eden mühim sebeblerden biri Osmanlıların Bizans saltanatına sahib olmaları idi. Bu hakimiyete darbe urmak Moskofların en muazzez emellerinden biri idi. Osmanlılar bu emellere tamamıyla vâkıf oldukları için Moskoflara karşı vatanlarını müdafaada son derece gayret gösterirler, Moskoflarla harbi daima arzu ederlerdi.

Rusların hedefü'l-harekatı İstanbul olduğu daha on ikinci asr-ı hicrîde Osmanlıların malumu idi. Moskofların, bugün kendilerini el-ân tatlı hülyalarıyla oyaladıkları İstanbul'a malikiyet hırsı Sultan Ahmed-i salis zamanında başlamışdı. Hatta Osmanlı ordusunu Prut zaferine nail eden, Deli Petro'nun inhizamıyla neticelenen seferden evvel Kırım hânı İstanbul'a geldiği zaman, Sultan Ahmed-i salis ile Moskof ihtirası hakkında müzakeratda bulunmuş, Moskoflar hakkında aynen şu mütalaayı dermeyan eylemişdi:

Çölde hecin süvâr bir keşif kolumuz

– Şevketlü hünkarım, bu kâfir bir hilekâr ve mekkâr kafirdir. Eğer ahd ve sulhune itimad ve arz ve mahzarlardan iğmâz-ı ayn-ı i'tidâd buyrulursa akıbet-i kâr pek düşvâr olur. Hele Kırım memleketi şimdiden elden gitdi. Rumeli hod-kabza-i tasarrufdan çıkmaya yüz tutmuşdur ve bu kafirin kasdı İstanbul olup umumen reaya keferesiyle ittihad ve imtinan üzere olduğu zahir olmuştur.

Dördüncü Ordu menzil nakliyesinde develer hareket hazırlığında

اسکی عثمانلیلرده حرب فکری

اسکی عثمانلیلرده مقصد حرب، ظن ایدلدیکی کبی یغما وچاپول حسنه مستند دکلدی. اون یدنجی عصر هجری‌یه قدر دولتک طبیعی حدودلرینی بولق حسنه استناد ایدن حرب غایه‌لری، اوندن صوکرا وطنی مدافعه حسنه انقلاب ایله‌مشدی. مملکتک داخلی عمران و تشکیلاتی ایله مشغول اولان عثمانلیلر، کندیلرندن انتقام آلمایه چالیشان وطنلرینی فضولی پارچالامایه اوغراشان خارجی دشمنلرینه قارشی قطعی مجبوریتلر آلتنده حربه کیریشمک احتیاجنی حس ایتمشلردی. وبوندن اصلا قوهٔ معنویه‌لرینه خلل کتیرمه‌مشلردی. عثمانلی حدودلری دائما حربه مهیا دائمی اردوکاه متابه‌سنده ایدی. سرحد غازیلری اخلاقلریله، فضیلتلریله تمیز ایتمش، بهادر، تجربه کورمش، حمیتلی قهرمانلردی. بونلرک معیتنده یولداشلق ایدن غازیلر وطنک حدودلرینی مدافعه‌یه وقف حیات ایتمشلر، وظیفه‌لرنده وصنعتلرنده جداً تمیز ایله‌مشلردی. بو سببدن حرب اعلان اولونور اولونماز، اردولرینه قلاغوزلق وظیفه‌سنی ایفا ایتمک، اردونک حرکاتنی تسهیل ایله‌مک اونلرک باشلیجه وظیفه‌لرندن ایدی. بناءً علیه بو اساسلی تشکیلاته صاحب اولان عثمانلیلر، دشمنلری طرفندن معروض قالدقلری حرب مجبوریتلرینی کمال ممنونیتله قارشیلارلر، وبی‌پروا، پر شوق سرور سلاحه صاریلیرلردی.

حربده منزل مشکلاتی – دوه‌لرله صحیه بلوکی مالزمه‌سی طاشینیور

عثمانلیلرده حرب ارزولرینی اک زیاده تحریک ایدنلر، موسقوفلر ایدی. موسقوف دشمنلکی هر عثمانلینک قلبنده یر ایتمشدی. موسقوفلردن کورولن ظلملر ووحشتلر، تأثیرینی اخلافدن اخلافه انتقال ایتدیره‌رک سونمز ویکیلمز برکین حالنه تحویل ایله‌مشدی. اون ایکنجی عصر هجریده دلی پترونک عزم و متانتی ایله وحشت عالمندن اوروپا صحنه‌سنه آتیلان موژیق اردولری حریص نظرلرینی قره‌دکز ساحللرینه دیکمشلر، بوتون امللرینی بو ساحه‌ده آرامایه باشلامشلردی. موسقوفلرک حرص و طمع نظرلرینی بو حوالی‌یه جلب ایدن مهم سببلردن بری عثمانلیلرک بزانس سلطنتنه صاحب اولملری ایدی. بو حاکمیته ضربه اورمق موسقوفلرک اک معزز امللرندن بری ایدی. عثمانلیلر بو امللره تمامیله واقف اولدقلری ایچون موسقوفلره قارشی وطنلرینی مدافعه‌ده صوک درجه غیرت کوستریرلر، موسقوفلرله حربی دائما ارزو ایدرلردی.

روسلرک هدف الحرکاتی استانبول اولدیغی دها اون ایکنجی عصر هجریده عثمانلیلرک معلومی ایدی. موسقوفلرک، بوکون کندیلرینی الآن طاتلی خولیالریله اویالادقلری استانبوله مالکیت حرصی سلطان احمد ثالث زماننده باشلامشدی. حتی عثمانلی اردوسنی پروت ظفرینه نائل ایدن، دلی پترونک انهزامیله نتیجه‌لنن سفردن اول قریم خانی استانبوله

چولده هجین سوار بر کشف قولمز

کلدیکی زمان، سلطان احمد ثالث ایله موسقوف احتراصی حقنده مذاکراتده بولونمش، موسقوفلر حقنده عیناً شو مطالعه‌یی درمیان ایله‌مشدی:

— شوکتلو خنکارم، بوکافر برحیله‌کار ومکار کافردر. اکر عهد وصلحنه اعتماد و عرض ومحضرلردن اغماض عین اعتداد بیوریلورسه عاقبت کار پک دشوار اولور. هله قریم مملکتی شمدیدن الدن کیتدی. روم ایلی خود قبضهٔ تصرفدن چیقمغه یوز طوتمشدر و بو کافرک قصدی استانبول اولوب عموما رعایا کفره‌سیله اتحاد و امتنان اوزره اولدیغی ظاهر اولمشدر.

دردنجی اردو منزل نقلیه‌سنده دوه‌لر حرکت حاضرلغنده

Bu hakikate vâkıf olan Osmanlıların Moskofların ezelî düşmanlıklarını kırmaya azm edecekleri tabiî idi.

Osmanlılar Moskoflara karşı ekseriya kat'î mecburiyetler altında harbe girişmişlerdi. Kırım'ın Çariçe Katerin'in askerleri tarafından işgali 1182-1188 seferinin mukaddematını teşkil eylemişdi. Bu seferde ve ânı takib eden 1201-1206 seferinde Osmanlılar Moskofları mevcudiyetlerini imhaya kasd etmiş bir düşman sıfatıyla görmüşler ve filhakika bu zanlarında isabet eylemişlerdi. Moskof hunharlığı Osmanlı kalblerinde derin cerihalar açmışdı. Osmanlı kal'alarını elde eden Moskofların süt

Nekahethâne bina ve bahçesi

emen çocuklara, kadınlara ve ihtiyarlara varıncaya kadar en masum halkı kılıçdan geçirdikleri, çocukları süngü uçlarına takarak havaya atdıkları görülüyordu. Moskofların bu vahşetinden Avrupalılar bile nefret etmişlerdi. En muktedir müverrihlerin eserlerini mütalaa edecek olursak Moskofların masum Osmanlı halkına karşı reva gördükleri mezalimin nefret ve lanetle kayd edildiği görülür. Moskoflar Özi Kal'ası'nı aldıkları zaman günlerce Selman Han'ı dövmüşlerdi. Kalaya girdikleri zaman çocuklara varıncaya kadar ahaliyi kılıçdan geçirmişlerdi.

Osmanlılar bu zulümleri unutamazlardı. Aşüfte bir çariçenin ihtirasına alet olan âşıklarının bila lüzum, çariçeye yaranmak hevesiyle irtikab etdikleri zulmleri Osmanlılar kalblerinden çıkaramazlardı. Binaen aleyh Moskoflara karşı vukua gelecek her harb millî idi. Moskoflarla harb arzusu millî intikamını almak için parlak bir vesile add olunurdu. Rusların bu mütevalî harblerinden, haksız tecavüzlerinden Osmanlılar pek iyi anlamışlardı ki, kendilerinin barışmak bilmez, en gaddar düşmanları Moskoflardı. Bu sebebden

Efrad ağaçlar altında yemekde

Mütalaa salonu

bütün gaziler arasında ekseriya Moskof seferlerinden bahs olunur, kahraman ordumuzun Deli Petro'ya karşı ihraz eylediği zaferler kemal-i gurur ve iftihar ile hikaye edilirdi.

Efrad deniz banyosunda

***

Osmanlılarda harb fikri mutedil ve ilmî idi. Düşmanlarının askerî zeminlerinden istifade etmek Osmanlıların daha o zamanlar takib eyledikleri bir usuldü. Tarih kitaplarında yeniçerilere mahsus yazılan kıraat kitaplarında hep gazalardan düşmana karşı ihraz olunan

Efradın toprak işleriyle iştigali

Kavacık nekahathanesinde zu'afâ ve mecruhîn guzâtımız

بو حقیقته واقف اولان عثمانلیلرك موسقوفلرك ازلی دشمنلكلرینی قیرمایه عزم ایده جكلری طبیعی ایدی .

عثمانلیلر موسقوفلره قارشی اكثریا قطعی مجبوریتلر آلتنده حربه كیریشمشلردی . قریمك چاریچه قاته‌رینك عسكرلری طرفندن اشغالی ١١٨٢-١١٨٨ سفرینك مقدماتنی تشكیل ایله‌مشدی . بو سفرده و آنی تعقیب ایدن ١٢٠١-١٢٠٦ سفرنده عثمانلیلر موسقوفلری موجودیتلرینی امحایه قصد ایتمش بر دشمن صفتیله كورمشلر وفی الحقیقه بو ظنلرنده اصابت ایله‌مشلردی . موسقوف خونخوارلغی عثمانلی قلبلرنده درین جریحه‌لر آچمشدی . عثمانلی قلعه‌لرینی الده ایدن موسقوفلرك سود

نقاهتخانه بنا و باغچه سی

دكلری زمان چوجقلره وارنجیه قدر اهالی‌یی قلیجدن كچیرمشلردی .

عثمانلیلر بو ظلملری اونوتامازلردی . آشفته بر چاریچه‌نك احتراصنه آلت اولان عاشقلرینك بلا لزوم ، چاریچه‌یه یارانمق هوسیله ارتكاب ایتدكلری ظلملری عثمانلیلر قلبلرندن چیقارامازلردی . بناءً علیه موسقوفلره قارشی وقوعه كله‌جك هر حرب ملی ایدی . موسقوفلرله حرب ارزوسی ملی انتقامنی آلمق ایچون پارلاق بر وسیله عد اولونوردی . روسلرك بو متوالی حربلرندن ، حقسز تجاوزلرندن عثمانلیلر پك ایی آكلامشلردی كه ، كندیلرینك بارشمق بیلمز ، اك غدار دشمنلری موسقوفلردی . بو سببدن

افراد آغاجلر آلتنده یمكده

مطالعه صالونی

بوتون غازیلر آره‌سنده اكثریا موسقوف سفرلرندن بحث اولونور ، قهرمان اردومزك دلی پتروبه قارشی احراز ایله‌دیكی ظفرلر كمال غرور وافتخار ایله حكایه ایدیلیردی .

افراد دكیز بانیوسنده

***

عثمانلیلرده حرب فكری معتدل وعلمی ایدی . دشمنلرینك عسكری زمینلرندن استفاده ایتمك عثمانلیلرك دها او زمانلر تعقیب ایله‌دكلری بر اصولدی . تاریخ كتابلرنده یكیچریلره مخصوص یازیلان قرائت كتابلرنده هپ غزالردن دشمنه قارشی احراز اولونان

افرادك طوپراق ایشلریله اشتغالی

امن چوجقلره ، قادینلره و اختیارلره وارنجیه قدر اك معصوم خلقی قلیجدن كچیردكلری ، چوجقلری سونكو اوجلرینه طاقارق هوایه آتدقلری كورولیوردی . موسقوفلرك بو وحشتندن اوروپالیلر بیله نفرت ایتمشلردی . اك مقتدر مؤرخلرك اثرلرینی مطالعه ایده‌جك اولورسه‌ق موسقوفلرك معصوم عثمانلی خلقنه قارشی روا كوردكلری مظالمك نفرت ولعنتله قید ایدلدیكی كورولور . موسقوفلر اوزی قلعه‌سنی آلدقلری زمان كونلرجه سلمان خانی دوكمشلردی . قلعه‌یه كیر-

قواجق نقاهتخانه‌سنده ضعفا و مجروحین غزاتمز

kemal-i ihsan-ı Rabbaniye ile Akka kalasına vardıkları gibi Fransız keferesi altmış üç gün Cezzar Ahmed Paşa'yı ve Akka ahalisini kemaliyle tazyik ve gülle ve humbarayı yağdırmakla kalayı bütün bütün almaya bir dikiş kalmışken ve hususen Burc-ı Ali nam mahalden kala derununa düşman-ı din girmişler iken bu cedid asker eltaf-ı subhaniye

zaferlerden, bazen bu zaferlerden alınması lazım gelen derslerden bahs olunurdu. Hususiyle son asırlarda, düşmanın terakkiyatından istifade emeli, ordumuzda intizamsızlık hasıl olmaya başladıkca, kendini bir kat daha göstermişdi. Nizam-ı cedid tesisi, Avrupa terakkiyatından düşman orduların tekamülatından istifade azminin bariz bir şekli idi. Orduyu idare edenler, harbde tecrübe gören gaziler, orduda ıslahat lüzumunu samimi bir suretde his ederlerdi. Koçi Bey'in Sultan Murad-ı râbi'e takdim eylediği risale, Koca Sekbanbaşı'nın (Hülasatü'l-kelam fi Reddi'l-avam)'ı ordunun ıslahı, düşman ordularının terakkiyatından istifade fikrinin daimi vesikalarından ma'duddur. Bilhassa Koca Sekbanbaşı'nın muhtırasından Fransızlara karşı muntazam askerlerle ihraz eylediğimiz muvaffakiyetler misal olarak gösterilmekde ve ez cümle: "Hakk Subhanehu

Tirol cephesinde harp müşkilâtı: Avusturya ileri karakollarından birinde tırmanma ipi ile iki râsıd

ile fünûn-ı harbiyelerin bir güna icra ederek küffarı bir mertebelerde kırup helak eylediler ki Frengistan'ın bir mahallinde Fransız böyle rüsvay ve bednâm kırılmadılar".

Tarzında Osmanlı ordusunun Akka'da Napolyon ordusuna ne suretle galebe eylediğini tasvir etmesi Osmanlıların harekat-ı harbiyeyi takib ederek ordularını ıslah ve tensik edecek neticeler istihsaline gayret etdiklerine ma'kul bir delil add olunabilir.

İpe tırmanarak aşılmış tepeler arasında bir gölcük yanından yeni bir tepeye doğru

Binaen aleyh Osmanlılarda harb fikri, vatanlarını düşmanlarına karşı müdafaa azmine müstenid, tecrübe üzerine müesses, hürriyet ve tamamiyeti muhafaza emeline münhasır idi; müşterek düşmanlara karşı muhafaza-i mevcudiyet gayesine ma'tûf olduğu için de millî idi. Bu millî fikre istinad eden askerlik, Osmanlılarda millî bir sanat hâline gelmiş, Osmanlı askerliği, Osmanlı teşkilatı ordularımızı asırlarca zaferden zafere îsâl eylemiş, Osmanlıların fıtrî askerliklerini düşmanlarına bile tasdik etdirmişdir.

Bir ordumuzun Serbaytan Alman cephesinde hayvanat hastanelerini tedkikde

ve Teala Hazretlerinin hikmet-i Rabbaniyesine bak ki bu asker-i mergube iki üç binden ibaret iken Fransız seferi açılup cedid topcu ve tüfenkciler Mısır ve Akka'ya tayin olundular. Üç bin adem İstanbul'dan hareketle sefinelerine râkib ve mahallerine zâhib olduklarında gerek İstanbul ve gerek sair mahallerde bir edebsizlik veyahud kimesnenin bi gayr-ı hakkın bir akçelik nesnesini almayup ırz ve namuslarıyla kız gibi gitdiler ve geldiler. Eğer bunlardan bir kabahat zuhur etdi ise ve görüldü ve işidildi ise cümle aleme saladır söylesinler.

ظفرلردن، بعضاً بو ظفرلردن آلنماسى لازم كان درسلردن بحث اولونوردى. خصوصيله صوك عصرلرده، دشمنك ترقياتندن استفاده املى، اردومزده انتظامسزلق حاصل اولمايه باشلادقجه، كنديني بركات دها كوسترمشدى. نظام جديد تأسيسى، اوروپا ترقياتندن دشمن اردولرك تكاملاتندن استفاده عزمنك بارز بر شكلى ايدى. اردويى اداره ايدنلر، حربده تجربه كورن غازيلر اردوده اصلاحات لزومنى صميمى بر صورتده حس ايدرلردى. قوچى بكك سلطان مراد رابعه تقديم ايلديكى رساله، قوجه سكبان باشينك (خلاصة الكلام فى رد العوام) ى اردونك اصلاحى، دشمن اردولرينك ترقياتندن استفاده فكرينك دائمى وثيقه‌لرندن معدوددر. بالخاصه قوجه سكبان باشينك مخطره‌سندن فرانسزلره قارشى منتظم عسكرله احراز ايلديكمز موفقيتلر مثال اولهرق كوسترلمكده و ازجمله: «حق سبحانه

كمال احسان ربانيه ايله عكه قلعه سنه واردقلرى كبى فرانسز كفره سى آلتمش اوچ كون جزار احمد پاشايى و عكه اهاليسنى كماليله تضييق وكله و خمبره يى ياغديرمقله قلعه يى بتون بتون آلمغه بر ديكيش قالمشكن وخصوصا برج على نام محلدن قلعه درونه دشمن دين كيرمشلر ايكن بو جديد عسكر الطاف سبحانيه

تيرول جبهه سنده حرب مشكلاتى : آوستريا ايلرى قاراوللرندن برنده طيرمانمه ايپى ايله ايكى راصد

ايپه طيرمانلرق آشلمش تپه‌لر آره‌سنده بر كولجك يانندن يكى بر تپه‌يه دوغرو

ايله فنون حربيه‌لرين بر كونا اجرا ايدەرك كفارى بر مرتبه‌لرده قيروب هلاك ايلديلركه فرنكستانك بر محلنده فرانسزبويله رسواى و بدنام قيرلمديلر».

طرزنده عثمانلى اردوسنك عكاده ناپوليون اردوسنه نه صورتله غلبه ايلديكنى تصوير ايتمسى عثمانليلرك حركات حربيه‌يى تعقيب ايدەرك اردولرينى اصلاح و تنسيق ايدەجك نتيجه‌لر استحصالنه غيرت ايتدكلرينه معقول بر دليل عد اولونابيلير.

بناءً عليه عثمانليلرده حرب فكرى، وطنلرينى دشمنلرينه قارشى مدافعه عزمنه مستند، تجربه اوزرينه مؤسس، حريت و تماميتى محافظه املنه منحصر ايدى؛ مشترك دشمنلره قارشى محافظهٔ موجوديت غايه‌سنه معطوف اولديغى ايچونده ملى ايدى. بو ملى فكره استناد ايدن عسكرلك، عثمانليلرده ملى بر صنعت حالنه كلمش، عثمانلى عسكرلكى، عثمانلى تشكيلاتى اردولريمزى عصرلرجه ظفردن ظفره ايصال ايلەمش، عثمانليلرك فطرى عسكرلكلرينى دشمنلرينه بيله تصديق ايتديرمشدر.

بر اردومزك سرپيطرى آلمان جبهه‌سنده حيوانات خسته‌خانه‌لرينى تدقيقده

و تعالى حضرتلرينك حكمت ربانيه‌سنه باقكه بو عسكر مرغوبه ايكى اوچ بيكدن عبارت ايكن فرانسز سفرى اچيلوب جديد طوبجى و تفنكجيلر مصر و عكه‌يه تعيين اولنديلر. اوچ بيك آدم استانبولدن حركتله سفينه‌لرينه راكب و محللرينه ذاهب اولدقلرندەكرك استانبول وكرك سائر محللرده بر ادبسزلك وياخود كمسنه‌نك بغير حق بر آقچه‌لك نسنه‌سنى آلمايوب عرض و ناموسلريله قيز كبى كتديلر وكلديلر. اكر بونلردن بر قباحت ظهور ايتدى ايسه و كورولدى و ايشيدلدى ايسه جمله عالمه صلادر سويلسونلر.

diyordu. Merd çocuk dediğini yapdı. Arslanlar gibi kükremiş, daima düşman üzerine atılmak istiyordu. Dil ve dimağının muvazenet-i tabiiyyesine halel gelinceye kadar çalışdı, alayına kazandırdığı şerefi itmam edinceye kadar uğraşdı. Ve üç kahraman

Beyoğlu - Taksim Kışlası - Gümüşsuyu mezarlığı

Galata - Rıhtım

arkadaşından ayrılmadı. Ancak ondan sonra hastahaneye gitmeye rıza gösterebildi. Lakin cesur Kamil Onbaşı ve Nefer Mehmed diğer bir hücumda, fakat bu sefer bombalarıyla yine yalnız başına iki arkadaş, yüzlerce düşman tarafından muhafaza olunan bir Rus siperine atladıkları zaman son muradlarına erdiler, şehit düşdüler.

Allah rahmet etsin.

***

Alay 61, T4. On üçüncü bölük kumandanı
Mülazım-ı evvel Siyahî Abdullah Efendi

26 Ağustos'da Ruslar pek şedid bir topcu ateşinden sonra

"bakiyyesi 336'ncı sahifede"

"Kahramanlık Menkıbeleri"

Alay 62, T3, K9 zabit namzedi Celal oğlu Abdülhamid Efendi, Vulçitrin. Alay 62 T2 K9 Bekir oğlu Mahmud, Tire. Alay 62 T2 K9 Onbaşı Veli oğlu Kamil, Bolvadin. Alay 62 T2 K9 Nefer Mehmed oğlu Mehmed, Nazilli.

Dört kahraman askerimiz bir hücum kazanıyor, koca bir siperde bir sürü Rus süngülüyor, bir sürü Moskof esir ediyor. 421 rakımlı tepenin müdafaasına üçüncü tabur memur idi. 11 Eylül'de Ruslar, hiçbir zaman muvaffak olamadıkları hücumlarına yine başlamışlardı. İhtiyatda bulunan bölükden zabit namzedi Abdülhamid Efendi kumandasındaki takımıyla sağ cenahın takviyesine lüzum gördü. Abdülhamid Efendi takviyeye giderken, düşmanın topcu ateşiyle tamamen tahrib edilen bir siperimizi Rusların işgal etdiğini gördü. Takımından Mahmud Çavuş'la Kamil Onbaşı'yı ve Nefer Mehmed'i yanına aldı. Bu dört arslan bir hamle ile, Rus siperine bî-perva girmişlerdi. İnsan Osmanlı askerinin süngü kullanmakdaki maharetini böyle zamanlarda görmeli, birbirini müteakib delik deşik olan Rus cesedleri üst üste yığılırken bu dört bî-eman süngünün Moskof dimağında hasıl etdiği hiss-i hirâsın azametine dikkat etmeli ki altmış Moskof silahlarını yere atarak teslim-i nefs etmeği cana minnet bilmişlerdi. Zafer tam oldu. Amma Abdülhamid Efendi esirlerini göndermeğle meşgul iken maalesef kolundan urulmuşdu. Lakin vatanına, sevgili vazifesine aşık yaşayan kahraman Abdülhamid, yarasına ehemmiyet vermiyor, zabt etdiği siperden ayrılmak istemiyordu.

— Sağ elim sağlamdır, silahımı yere dayar, yine düşmana ateş ederim.

Yeniköprü - Eminönü

Tayyarecilerimizin fotoğraf fennine isti'dadlarından bir numune

«قهرمانلق منقبه‌لری»

آلای ٦٢ ، ط ٣ ، ک ٩ ضابط نامزدی جلال اوغلی عبدالحميد افندی ، ولچترين . آلای ٦٢ ط ٢ ک ٩ بكر اوغلی محمود ، تيره . آلای ٦٢ ط ٢ ک ٩ اونباشی ولی اوغلی كامل ، بولوادين . آلای ٦٢ ط ٢ ک ٩ نفر محمد اوغلی محمد ، نازللی .

درت قهرمان عسكرمز بر هجوم قازانيور ، قوجه بر سيپرده بر سورو روس سونكوليور ، بر سورو موسقوف اسير ايدييور . ٤٢١ راقملی تپه‌نك مدافعه‌سنه اوچنجی طابور مأمور ايدی . ١١ ايلولده روسلر ، هيچ بر زمان موفق اوله‌مدقلری هجوملرينه ينه باشلامشلردی . احتياطده بولنان بلوكدن ضابط نامزدی عبدالحميد افندی قوماندانسنده‌كی طاقميله صاغ جناحك تقويه‌سنه لزوم كوردی . عبدالحميد افندی تقويه‌يه كيدركن ، دشمنك طوپجی آتشيله تماماً تخريب ايديلن بر سيپرمزی روسلرك اشغال ايتديكنی كوردی . طاقمندن محمود چاوشله كامل اونباشی‌يی ونفر محمدی يانته آلدی . بو درت آرسلان بر حمله ايله ، روس سيپرينه بی‌پروا كيرمشلردی . انسان عثمانلی عسكرينك سونكو قوللانمقده‌كی مهارتنی بويله زمانلرده كورملی ، بربرينی متعاقب دليك دشيك اولان روس جسدلری اوست اوسته ييغيليركن بو درت بی‌امان سونكونك موسقوف دماغنده حاصل ايتديكی حس هراسك عظمتنه دقت ايتملی كه آلتمش موسقوف سلاحلرينی يره آتەرق تسليم نفس ايتمكی جانه منت بيلمشلردی . ظفر تام اولدی . اما عبدالحميد افندی اسيرلرينی كوندرمكله مشغول ايكن مع الاسف قولندن اورولمشدی . لكن وطننه ، سوكيلی وظيفه‌سنه عاشق ياشايان قهرمان عبدالحميد ، يارەسنه اهميت ويرميور ، ضبط ايتديكی سيپردن آيرلمق ايسته‌ميوردی .

— صاغ الم صاغلامدر ، سلاحمی يره طايار ، ينه دشمنه آتش ايدرم .

دييوردی . مرد چوجق ديديكنی ياپدی . آرسلانلر كبی كوكرەمش ، دائما دشمن اوزرينه آتيلمق ايسته‌يوردی . ديل ودماغنك موازنت طبيعيه‌سنه خلل كلنجه‌يه قدر چاليشدی ، آلايه قازانديرديغی شرفی اتمام ايدنجه‌يه قدر اوغراشدی . واوچ قهرمان

بك اوغلی — تقسيم قشله‌سی — كوموش صويی مزارلغی

غلطه — رخيتم

ارقداشندن آيرلمدی . آنجق اوندن صوكره خسته‌خانه‌يه كيتمكه رضا كوستره‌بيلدی . لكن جسور كامل اونباشی ونفر محمد ديكر بر هجومده ، فقط بو سفر بومبالريله ينه يالكز باشنه ايكی ارقداش ، يوزلرجه دشمن طرفندن محافظه اولنان بر روس سيپرينه آتلادقلری زمان صوك مرادلرينه ايرديلر ، شهيد دوشديلر .

الله رحمت ايتسون .

آلای ٦١ ، ط ٤ . اون اوچنجی بلوك قوماندانی
ملازم اول سياهی عبدالله افندی

٢٦ اغستوسده روسلر پك شديد بر طوپجی آتشندن صوكره

« بقيه‌سی ٣٣٦ نجی صحيفه‌ده »

يكی كوپرو — امين اوكی

طياره‌جيلرمزك فوطوغراف فننه استعدادلرندن بر نمونه

MÜBAREK ŞEHİDLERİMİZ

Y161 T3 K8 Kumandanı Yüzbaşı Salih oğlu Eşref Rıza Efendi. (22 Ağustos 1332)

Y61 T4 Kumandanı Yüzbaşı Kadri Bey (17 Eylül 1332)

Y49 T2 Kumandanı Binbaşı Dursun oğlu İsmail Hakkı Efendi (3 Kânun-ı evvel 1331)

Kolordu 5 Y 45 Kumandanı Kaimmakam Refik Bey. Tarih-i şehadeti: (24 Mart 1331)

Y18 T2 K6 Kumandanı Yüzbaşı Mustafa oğlu Osman Nazmi Efendi (28 Temmuz 1332)

Y12 T16 Yüzbaşı Ali oğlu Rıza Efendi (2 Ağustos 1331)

Y6 T1 K4 Yüzbaşı Nail oğlu Ahmet Efendi (7 Haziran 1331)

Kolordu 1 Y2 K5 Kumandanı Yüzbaşı İbrahim oğlu Hasan Fazıl Efendi (6 Ağustos 1331)

Kolordu 2 Topçu Y4 T3 Baytarı Yüzbaşı Kasım oğlu Kasım Efendi (22 Teşrin-i sâni 1331)

Y75 T3 K4 Mülâzım-ı evvel Ömer oğlu Necmeddin Efendi (20 Haziran 1331)

Y57 T31 K3 Kumandanı Mülâzım-ı evvel Yusuf Cemil oğlu İsmail Hakkı Efendi (20 Nisan 1331)

Y26 T2 Kumandanı Yüzbaşı Yusuf Kenan Efendi (13 Nisan 1331)

Y175 T2 K3 Zâbit Vekili İzzet oğlu Fevzi Efendi (16 Nisan 1333)

Y180 T2 K4 Mülâzım-ı sâni Kaşif oğlu Muhyiddin Efendi (3 Şubat 1332)

Y11 T2 K7 Mülâzım-ı sâni Hüsnü oğlu Ahmet Nuri Efendi (29 Haziran 1331)

Y124 T2 K6 Kumandanı Mülâzım-ı evvel İbrahim oğlu Şevket Efendi (6 Kânun-ı evvel 1331)

مبارك شهيدلريمز

قول اردو ٥ ي ٤٥ قوماندانی
قائممقام رفيق بك
تاريخ شهادتی: (٢٤ مارت ٣٣١)

ي ٤٩ ط٢ قوماندانی
بيكباشی طورسون اوغلی اسماعيل حقی افندی
(٣ كانون اول ٣٣١)

ي ٦١ ط٤ قوماندانی
يوزباشی قدری بك
(١٧ ايلول ٣٣٢)

ي ١٦١ ط٣ ك٨ قوماندانی
يوزباشی صالح اوغلی اشرف رضا افندی
(٢٢ اغستوس ٣٣٢)

قول اردو ١ ي ٢ ك٥ قوماندانی
يوزباشی ابراهيم اوغلی حسن فاضل افندی
(٦ اغستوس ٣٣١)

ي ٦ ط١ ك٤ يوزباشی
نائل اوغلی احمد افندی
(٧ حزيران ٣٣١)

ي ١٢ ط١٦ يوزباشی
علی اوغلی رضا افندی
(٢ اغستوس ٣٣١)

ي ١٨ ط٢ ك٦ قوماندانی يوزباشی
مصطفی اوغلی عثمان نظمی افندی
(٢٨ تموز ٣٣٢)

ي ٢٦ ط٢ قوماندانی يوزباشی
يوسف كنعان افندی
(١٣ نيسان ٣٣١)

ي ٥٧ ط٣١ ك٣ قوماندانی
ملازم اول يوسف جميل اوغلی اسماعيل حقی افندی
(٢٠ نيسان ٣٣١)

ي ٧٥ ط٣ ك٤ ملازم اول
عمر اوغلی نجم الدين افندی
(٢٠ حزيران ٣٣١)

اول اردو ٢ طوپجی ي ٤ ط٣ بيطاری
يوزباشی قاسم اوغلی قاسم افندی
(٢٢ تشرين ثانی ٣٣١)

ي ١٢٤ ط٢ ك٦ قوماندانی ملازم اول
ابراهيم اوغلی شوكت افندی
(٦ كانون اول ٣٣١)

ي ١١ ط٢ ك٧ ملازم ثانی
حسنی اوغلی احمد نوری افندی
(٢٩ حزيران ٣٣١)

ي ١٨٠ ط٢ ك٤ ملازم ثانی
كاشف اوغلی محيی الدين افندی
(٣ شباط ٣٣٢)

ي ١٧٥ ط٢ ك٣ ضابط وكيلی
عزت اوغلی فوزی افندی
(١٦ نيسان ٣٣٣)

"334'üncü sahifeden mâba'd"

hücuma kalkarak 417 rakımlı tepedeki tel örgü manialarımıza kadar yaklaşabilmişdi. O zamana kadar askeriyle düşmana mukabeleye çalışan Mülazım Abdullah Efendi Rusların kendi siperine bu derece yaklaşdıklarını görünce gayret-i diniyesi galeyana gelerek, bir savlet-i merdane ile siperin üzerine atladı; yüksek, şîrâne bir sadâ ile:

– Haydi Arabın Bölüğü!...

Allah Allah!..

kumandasını verdi, rovelverini çekerek ileriye fırladı.

Bu hamaset-i fedâkârîyi gören hangi Osmanlı askeri geriye kalır?.. Sağdan, soldan diğer bölükler efradı da cümlesi birden Abdullah Efendi ile birlikde düşman üzerine atıldılar.

Zaten makineli tüfenklerinin, topcularının kızgın ihbarıyla iki ateş arasında ister istemez hücuma rıza gösteren Ruslar, bu savlet-i merdane karşısında bir saniye bile sebat edemeyerek, firarı cana minnet bilmişlerdi. Belki inanmak istemeyenler bulunur, biz gözümüzle gördük; Ruslar zann olunduğundan pek ziyade korkakdır. Emin olunuz cibillet-i ırkiyyesini göstermek için en küçk bir fırsatı bile asla kaçırmak istemez. Rus piyadesinin arkasına bakmadan firarını gören topcuları da canlarını kurtarmak için birbiriyle müsabakaya girişdiler. Sanki artık muharebe yokdu, ne bir fişenk, ne bir şarapnel, hiçbir sadâ işidilmiyordu. Bütün inzar-ı harb, kahraman mülazımı takip ediyordu. Koca arslan "Selaveteyn" köyüne kadar bir avuç dilaveriyle Rusları koğaladı, kırdı, öldürdü. Nihayet Osmanlının süngüsü önünde her biri bir tarafa kaçan Ruslardan bir çoğunu köyde yakaladı. İki zabit, üç yüz nefer, bir makineli tüfenk ve pek çok sargı iğtinam etdi.

Koca kara mülazımın zaferi, böylece, iki zabit 300 sağlam Moskofun bir avuç Osmanlı dilaverine teslim-i silah etmesiyle tetevvüc etmişdi!..

Hadim köyünde bu defa inşa ve suyu Meha karyesinden isale edilen çeşme

"Çatalca hatt-ı müdafaa kumandanlığınca ıyd-ı millî günü küşad resmi icra edilmişdir"

Zeytunburnu imalat-ı harbiye fabrikasından Almanya'da tahsilde talebelerimiz

« ۳۳٤ نجی صحیفه‌دن مابعد »

هجومه قالقه‌رق ٤۱۷ راقملی تپه‌ده‌کی تل اورکو مانعه‌لرمزه قادار یاقلاشه‌بیلمشدی . اوزمانه قادار عسکریله دشمنه مقابله‌یه چالیشان ملازم عبدالله افندی روسلرك کندی سپرینه بو درجه یاقلاشدقلرینی کورونجه غیرت دینیه‌سی غلیانه کله‌رك ، بر صولت مردانه ایله سپرك اوزرینه آتلادی ؛ یوکسك ، شیرانه بر صدا ایله :

— هایدی عربك بلوکی !...

الله الله !..

قوماندا‌سنی ویردی ، رووولورینی چکه‌رك ایلری‌یه فیرلادی .

بو حماسِت فداکاری‌یی کورن هانکی عثمانلی عسکری کری‌یه قالیر ؟.. صاغدن ، صولدن دیکر بلوکلر افرادی‌ده جمله‌سی بردن عبدالله افندی ایله برلکده دشمن اوزرینه آتیلدیلر .

ذاتاً ماکنه‌لی تفنکلرینك ، طوبجیلرینك قزغین اخباریله ایکی آتش آراسنده ایستر ایسته‌مز هجومه رضا کوسترن روسلر ، بو صولت مردانه قارشیسنده بر ثانیه بیله ثبات ایده‌میه‌رك ، فراری جانه منت بیلمشلردی . بلکه ایناتمق ایسته‌میندر بولنور ، بز کوزمزله کوردك ؛ روسلر ظن اولندیغندن پك زیاده قورقاقدر . امین اولکز جبلت عرقیه‌سنی کوسترمك ایچون اك کوچك بر فرصتی بیله اصلا قاچیرمق ایسته‌مز . روس پیاده‌سنك آرقه‌سنه باقمه‌دن فرارینی کورن طوبجیلری‌ده جانلرینی قورتارمق ایچون بربریله مسابقه‌یه کیریشدیلر . صانکه آرتق محاربه یوقدی ، نه بر فشنك ، نه بر شراپنل ، هیچ بر صدا ایشیدلمیوردی . بتون انظار حرب ، قهرمان ملازمی تعقیب ایدییوردی . قوجه ارسلان « صلاوتین » کوینه قدر بر آووج دلاوریله روسلری قوغالادی ، قیردی ، اولدیردی . نهایت عثمانلینك سونکوسی اوکنده هر بری بر طرفه قاچان روسلردن برچوغنی کویده یاقالادی . ایکی ضابط ، اوچیوز نفر ، بر ماکنه‌لی تفنك ویك چوق صارغی اغتنام ایتدی .

قوجه قره ملازمك ظفری ، بویله‌جه ، ایکی ضابط ۳۰۰ صاغلام موسقوفك بر آووج عثمانلی دلاورینه تسلیم سلاح ایتمسیله تتوج ایتمشدی !..

خادم کویندە بو دفعه انشا و صویی مخا قریه‌سندن اساله ایدیلن چشمه

« چتالجه خط مدافعه قوماندانلغنجه عید ملی کونی کشاد رسمی اجرا ایدلمشدر »

زیتون بورنی اعمالات حربیه فابریقه‌سندن آلمانیاده تحصیلده طلبه‌لرمز

Harp Mecmuası Neşriyatından:

Millî şairimiz Mehmed Emin Beyefendinin en güzide âsârından olan bu küçük ve kıymetdâr eser: Irak'ta şanlı ordumuzun ihrâz ettiği silsile-i muzafferiyât hakkında pek nefis bir zafernâmedir.

Eser havâlî-i Irakiye'ye aid on iki resimle de müzeyyendir. Mehmed Emin Beyefendi "Dicle Önünde"yi yazdığı vakit

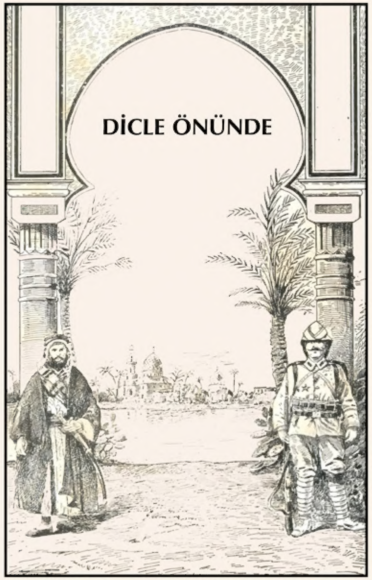

İslâmiyetin nokta-i ittihâdını dinî kardaşlığın ordu-yı hümayunda muhtelif ırklarda vücûda getirdiği hissiyât-ı müştereke-i vatanperverâneyi ve daha sonra bütün Irak'ın ve Dicle'nin hayat-ı İslâm'a ettiği hizmetleri pek arifâne bir surette tasvir buyurmuşlardır.

Eser 2 kuruş fiyatla her yerde satılmaktadır.

OSMANLI ECZA-YI TIBBİYYE MAĞAZASI

Ekrem Necib

Dersaadet Yeni Postahane karşısında numara 12

Sürat – İntizam – Ciddiyet

KİTAPHANE-İ SUDÎ

İstanbul – Bab-ı Ali caddesi numara 40

Her nev asar için yegane mahall-i müracaattır. Kitaphane-i Sudî her hafta ailelere mahsus yemek kitapları, meraklı ve mükafatlı romanlarla, küçük hikayeler vesair mütenevvi kitaplar neşr etmektedir.

حرب مجموعه‌سی نشریاتندن :

ملی شاعرمز محمد امین بك افندینك اك كزیده آثارندن اولان بو كوچك و قیمتدار أثر: عراقده شانلی اوردومزك احراز ایتدیكی سلسلهٔ مظفریات حقنده پك نفیس بر ظفرنامه‌در.

أثر: حوالیٔ عراقیه‌یه عائد اون ایكی رسمله‌ده مزیندر. محمد امین بك افندی « دجله اوكنده » یی یازدیغی وقت

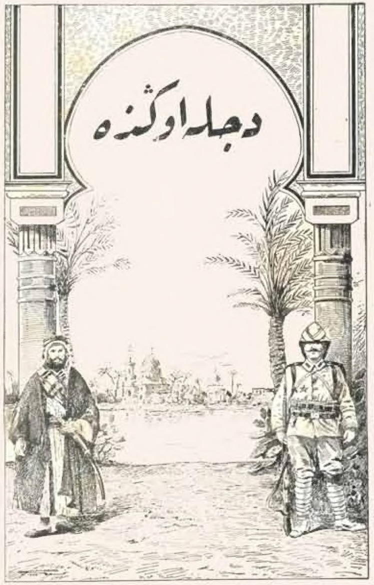

اسلامیتك نقطهٔ اتحادینی ، دینی قرداشلغك اردوی همایونده مختلف عرقلرده وجوده كتیردیكی حسیات مشتركهٔ وطنپرورانه‌یی و دها صوكره بوتون عراقك ودجله‌نك حیاة اسلامه ایتدیكی خدمتلری پك عارفانه بر صورتده تصویر بیورمشلردر .

أثر: (۲) غروش فیئاتله هر یرده صاتیلمقده‌در.

عثمانلی اجزای طبیه مغازه‌سی

اكرم نجیب

درسعادت یكی پوسته‌خانه قارشوسنده نومرو ۱۲

سرعت — انتظام — جدیت

كتابخانهٔ سودی

استانبول — باب عالی جاده‌سی نومرو ٤۰

هر نوع آثار ایچون یگانه محل مراجعتدر . كتابخانهٔ سودی هر هفته عائله‌لره مخصوص یمك كتابلری ، مراقلی و مكافاتلی رومانلرله، كچوك حكایه‌لر و سائر متنوع كتابلر نشر ایتمكده‌در.

Eşya-yı Askeriye Anonim Ticaret Şirketi

Ordu-Donanma Pazarı

Yeni postahane karşısında Hamidiye türbesi caddesinde numro 24-26

Telgraf adresi
Ordu-Donanma Pazarı

Telefon numarası
1907

Berrî ve bahrî bi'l-umum zabitana ve mekteblilere mahsus bir müessese olup tuhafiye, saraciye, kavafiye, terzihane dairelerini muhtevîdir.

Tuhafiye: Fanila, çorap, mendil, gömlek, lavanta, kolonya, termos, matara, kalpak, son numune üzre kabalaklar, müstensih kutuları, seyyar karyola manevra, sandukları, çadırlar, çadır mobleleri, battaniye, yasdık, yorgan, cibinlik, portatif filtreler, son numune üzre uzun ve kısa meçler vesaire.

Saraciye: Eğer takımları, araba koşum takımları, manevra kemerleri, son numune üzre meçler için kemer, süngülük askı kayışları, rovelver kılıfları, her boyda harita çantaları, hurç ve telatin sandıkları vesaire.

Kavafiye: Askerî ve sivil potinler, çizmeler, su geçmez nev'den uzun potinler, keterler ve Rus lastikleri mevcud olup arzu edilen formada sipariş üzerine dahi ayakkabları yapılmakdadır.

Terzihane: Askerî ve sivil cümleyi memnun edecek bir hal-i mükemmeliyetde olup her nev'i kumaşlar mevcuddur. Mallar metîn, fiyatlar nisbeten ehvendir.

Sağlam ve zarif her nev'i ayakkabları,

Eşya-yı askeriye, lastik, çay vesaire...

Toptan – Perakende

Telefon: İstanbul 40

BEKİRZADE HACI EMİR HASAN TİCARETHANESİ

İstanbul-Bahçekapu birinci vakıf han

(fiyatlar ehven ve maktu'dur)

Şubesi: Yeni postahane karşısında numro 36

اشیای عسکریه آنونیم تجارت شرکتی

اردو — دونانما بازاری

یکی پوسته‌خانه قارشیسنده حمیدیه تربه‌سی جاده‌سنده نومرو ٢٤—٢٦

تلغراف آدره‌سی
اردو — دونانما بازاری

تلفون نومروسی
١٩٠٧

بری و بحری بالعموم ضابطانه و مکتبلیلره مخصوص بر مؤسسه اولوب تحافیه، سراجیه، قوافیه، ترزیخانه دائره‌لرینی محتویدر.

تحافیه: فانیله، چوراب، مندیل، کوملك، لوانطه، قولونیا، ترموس، مطرا، قالباق، صوك نمونه اوزره قبالاقلر، مستنسخ قوطولری، سیار قاریوله مانوره، صندوقلری، چادرلر، چادر موبله‌لری، بطانیه، یاصدیق، یورغان، جیبلك، پورتاتیف فیلتره‌لر، صوك نمونه اوزره اوزون و قیصه مچلر وساٸره.

سراجیه: اکر طاقملری، آرابه قوشوم طاقملری، مانوره کمرلری، صوك نمونه اوزره مچلر ایچون کمر، سونکولك آصقی قایشلری، رەوولور قلیفلری، هر بویده خریطه چانطه‌لری، خورج و تلاتین صندقلر و ساٸره.

قوافیه: عسکری و سیویل پوطینلر، چیزمه‌لر، صو کچمز نوعدن اوزون پوطینلر، کترلر و روس لاستیکلری موجود اولوب آرزو ایدیلن فورمەده سپارش اوزرینه دخی آیاق قابلری یاپلمقده‌در.

ترزیخانه: عسکری و سیویل جمله‌یی ممنون ایده‌جك بر حال مکملیتده اولوب هر نوع قماشلر موجوددر. ماللر متین، فیاتلر نسبةً اهوندر.

صاغلام و ظریف هر نوع آیاق قابلری،

اشیای عسکریه، لاستیك، چای وساٸره...

طوپدن - پراکنده

تلفون: استانبول ٤٠

بکرزاده حاجی امیرحسن تجارتخانه‌سی

استانبول - باغچه قپو برنجی وقف خان

(فیاتلر اهون و مقطوعدر)

شعبه‌سی یکی پوسته‌خانه قارشوسنده نومرو ٣٦

ییل – ۲ صايى – ۲۱

حرب مجموعه سی

شوال ۱۳۳۵ اغستوس ۱۳۳۳